Het Buitenhof

DS'70
Verschijnt 8 maal per jaar
Derde jaargang no. 2
November 1980
Speciale uitgave

MORGEN IS NU!

Concept Verkiezingsprogramma 1981

I N H O U D
= = = = = =

		pag.
Inleiding :	MORGEN IS NU !	1
De grote lijnen :		
I.	SAMEN WERKEN EN SAMEN DELEN	
1.	Economische Zaken	5
2.	Landbouw en Visserij	9
3.	Verkeer en Vervoer	10
4.	Financiën	12
5.	Inkomens en Vermogen	16
6.	Sociale Zekerheid	17
II.	INRICHTEN VAN DE SAMENLEVING	
7.	Democratie in Staat en Onderneming	19
8.	Binnenlands Bestuur	19
9.	Emancipatie	20
10.	Justitie	21
11.	Massamedia	22
III.	ZORG VOOR DE TOEKOMST	
12.	Onderwijs	23
13.	Wetenschapsbeleid	26
14.	Ruimtelijke Ordening	28
15.	Milieuhygiene	28
16.	Energiebeheer	30
17.	Bevolkings- en Toelatingsbeleid	31
IV.	AANDACHT VOOR DE MENS	
18.	Welzijnszorg	33
19.	Volksgezondheid	33
20.	Volkshuisvesting	34
21.	Consumentenbeleid	35
22.	Kunst	36
23.	Sport en Recreatie	36
V.	VERANTWOORDELIJKHEID IN DE WERELD	
24.	Buitenlands Beleid	38
25.	Ontwikkelingssamenwerking	40
26.	Nederlandse Antillen	41
27.	Defensie	41

DS'70

Het Buitenhof

Redactie: mr. J.M.Drees, Beeklaan 502, 2562 BP Den Haag

DS'70, Postbus 3889, 1001 AR Amsterdam
Bezoeken, uitsluitend na telefonische afspraak,
Gerard Doustraat 136, 1073 VX Amsterdam
Secretariaat hoofdbestuur: 020 - 64 40 40
Secretariaat jongerenwerk: 020 - 72 18 15

Abonnementen voor niet-leden *f* 20,— p. j.

INLEIDING

In het verleden ligt het heden,
in het nu, wat worden zal.

Morgen is Nù

DS'70 streeft naar een Sociale Democratie. Dat is een maatschappijvorm, die is gegrondvest op persoonlijke verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid en gemeenschapsgevoel.

DS'70 is een toekomstgerichte partij, die het algemeen belang èn de toekomst stelt boven groepsbelang en successen van korte duur.

In de naamgeving van ons programma "Morgen is Nù" wil DS'70 tot uitdrukking brengen, dat onze toekomst en die van onze kinderen, afhangt van beslissingen, die nu genomen worden.

Geen beslissingen - geen toekomst.

Sinds de oprichting heeft DS'70 zich sterk gemaakt voor een op de toekomst gericht beleid :
Beteugeling van inflatie, kritische bezinning op overheidsuitgaven, fundamentele wijziging van het subsidie- en fiscale stelsel, krachtige verdediging van onze democratie en een energiebeleid, dat ons minder afhankelijk maakt van olie, zijn stuk voor stuk punten, die nog steeds urgent zijn.

Om te kunnen 'overleven' is versterking van de economische basis nodig. Dat betekent meer investeringen, meer ruimte voor ontwikkeling van nieuwe initiatieven en het scheppen van arbeidsplaatsen.
Een combinatie van maatregelen is nodig :
- een voortdurende kritische bezinning op overheidsuitgaven
- een krachtige aanpak van de inkomens- en prijzenspiraal
Een gezond bedrijfsleven is de kurk, waarop we drijven.
Wij zullen de concurrentie recht in de ogen moeten zien.
Grote loonsverhogingen zitten er voorlopig niet in.

We kunnen concurreren - als we willen.

In het eerste jaar, waarin een kabinet optreedt, werkt het nog met de begroting van het vorige kabinet. In het laatste jaar gebeurt niet veel meer, omdat de verkiezingen dan weer voor de deur staan. Een veelgehoorde klacht is, dat de tijd te kort is om een eigen beleid uit te voeren.
DS'70 is van mening, dat de grondwet de mogelijkheid open dient te houden om over te schakelen op een tweejarige begroting en een zittingsduur van Kabinet en Tweede Kamer van 6 jaar.
Dit om het mogelijk te maken, dat een kabinet een eigen beleid kan uitvoeren.
Er komt dan meer tijd beschikbaar om de doelmatigheid van alle overheidsuitgaven in de ambtelijke sfeer te toetsen en de Tweede Kamer kan het begrotingsbeleid meer diepgaand behandelen. ')

Regeren is vooruitzien, langer dan een jaar.

DS'70 in grote lijnen

Matiging over de gehele linie :

Afroming van alle inkomens boven 3 x modaal (thans ongeveer bruto ƒ 100 000.- per jaar) en verdeling daarvan over alle inkomenstrekkers, levert een netto verhoging op voor alle inkomenstrekkers beneden die grens van iets meer dan ƒ 250.- per jaar. Het zal duidelijk zijn, dat onze economische problemen niet zijn opgelost, indien alleen de hoogst betaalden 'inleveren',
Matiging naar draagkracht blijft echter eis van rechtvaardigheid. Iedereen zal moeten matigen. Wel dienen politici het voorbeeld te geven en daarvoor heeft DS'70 in de Tweede Kamer regelmatig gepleit, in woord en daad.

Beperking Overheidsuitgaven :

Ook de overheid dient te matigen. Elke nieuwe overheidstaak dient in principe te worden gecompenseerd door het afkappen van oude, inmiddels minder urgent geworden taken.
DS'70 kiest voor de versoberingsstaat : de overheid op de nullijn.

Werkgelegenheid :

De werkgelegenheid is mede afhankelijk van onze concurrentiepositie. Ons exportpakket is kwetsbaar in de huidige samenstelling en dient snel te worden aangepast aan de veranderende omstandigheden.
Grote aandacht dient te worden besteed aan de ontwikkelingen van nieuwe technieken. Heffingen op deze nieuwe technieken verslechteren onze concurrentiepositie en dienen dan ook te worden afgewezen. Arbeidstijdverkorting is mogelijk, indien men bereid is hiervoor een inkomensoffer te brengen.
Er dient een duidelijke arbeidsmarktpolitiek te worden gevoerd, waarbij o.m. het begrip passende arbeid verscherpt dient te worden toegepast.
Het sociale gevaar van langdurige werkloosheid willen wij zoveel mogelijk bestrijden door van overheidswege aan uitkeringsgerechtigden sociaal of maatschappelijk zinvolle arbeid aan te bieden.
De wenselijkheid van invoering van Sociale Dienstplicht dient te worden overwogen.

Profijtbeginsel :

Niemand weet meer wie nu eigenlijk voor wie betaalt. De burger dient zoveel mogelijk zijn eigen voorkeur te kunnen uitspreken : hoeveel heb ik over voor autorijden, hoeveel voor wonen, voor ontspanning, voor vakantie, voor luxe enz.
Het normale verband tussen ergens van genieten en er zelf voor betalen dient hersteld te worden.

Fiscale Stelsel :

De burger is alleen dan in staat om zelf te kiezen waaraan hij zijn geld wil besteden, als de overheid hem daartoe de gelegenheid biedt.
In principe moet de belasting voor iedereen omlaag middels een verhoging van de belastingvrije voet. In ruil hiervoor zullen bepaalde aftrekposten en subsidies moeten verdwijnen. Vooral omdat langzamerhand bekend mag worden verondersteld, dat een groot deel van de voordelen hiervan terecht komt bij de hoogstbetaalden (zie ook "Profijt van de Overheid" - uitgaven van het Sociaal Cultureel Planbureau).

In een overgangsperiode dienen fiscale aftrekposten niet meer progressief te zijn, maar aftrekbaar met een voor iedereen gelijk percentage.

Wonen :

Toepassing van aftrek van bijvoorbeeld hypotheekrente via een vast percentage van bijv. 50%, maakt het kopen van een eigen woning voor lager betaalden en voor de middengroepen aantrekkelijker.
De BTW op de stichtings- en onderhoudskosten van huizen dient verlaagd te worden van 18% (luxe tarief) tot 4% (noodzakelijke levensbehoeften).
Moderne bouwmethoden dienen te worden bevorderd, mede in verband met de hoge kosten van oudere methoden.
Noodzakelijk is, dat de rentevoet omlaag gaat. Daartoe dient de overheid een zodanig beleid te voeren, dat een kleiner beroep op de kapitaalmarkt behoeft te worden gedaan door de overheid zelf.

Handhaving van de Democratie :

Het is toe te juichen, dat de burger inspraak wil hebben bij het nemen van overheidsmaatregelen, die zijn levenssfeer beinvloeden.
Het is echter ontoelaatbaar, dat bestuurders zich laten overheersen door belangengroeperingen en aktievoerders en onwettige akties belonen.
De overheid is verplicht, er op toe te zien, dat de op democratische wijze tot stand gekomen wetten worden nageleefd.

Nederland is vol :

Nederland is één van de dichtstbevolkte landen ter wereld en derhalve geen immigratieland. Zowel door gebrek aan ruimte als door gebrek aan werkgelegenheid op middellange termijn, dient er een immigratiestop te worden ingesteld.
Nagegaan moet worden hoe remigratie kan worden bevorderd.
In Nederland dienen arbeidsbureaus te worden gevestigd ten behoeve van Surinamers, die werk zoeken in Suriname.
Binnen het kader van de ontwikkelingssamenwerking dient, in overleg met de Surinaamse autoriteiten, bijgedragen te worden aan het verwezenlijken van het urgentieprogramma van de Surinaamse regering. Dit urgentieprogramma heeft onder meer betrekking op werkgelegenheid, huisvesting en sociale zekerheid in Suriname.

Bonboekje :

De huidige discriminatie van niet-studerenden ten opzichte van studerenden dient te worden beëindigd.
Voor alle studerenden van 18 jaar en ouder wordt de kinderbijslag afgeschaft en vervangen door een rechtstreekse financiering.
De overheid verstrekt de middelen voor studiefinanciering rechtstreeks aan de studerende dan wel via het garanderen van een lening. De studerende wordt hierdoor onafhankelijk van zijn ouders.
Aan niet-studerenden worden vergelijkbare faciliteiten verleend om hun mogelijkheden tot volle ontwikkeling te brengen. Dit kan in de vorm van het verstrekken van waardepapieren (bonboekje) bij het bereiken van de 18-jarige leeftijd aan zowel studenten als werkende jongeren (zie par.12,punt E)

Consultatief Referendum :

Een referendum, dat een bindende uitspraak oplevert, past niet in onze democratie. Onze democratie is namelijk een representatieve democratie. Daarmee wordt bedoeld, dat burgers iemand kiezen, aan wie zij een zeker mandaat toevertrouwen. Dat moet zo blijven.
De situatie op dit moment is echter zo, dat het partijkader een grote invloed uitoefent op kamerleden en de kiezer veel minder. Er zijn redenen om aan te nemen, dat de mening van de kiezer niet overeenstemt met die van het partijkader. Dit houdt het gevaar in, dat kiezer en kamerlid van elkaar vervreemden.
Een informatief referendum, waarbij de eigen verantwoordelijkheid van de politicus gerespecteerd blijft, kan de communicatie tussen kiezer en gekozene verbeteren.

Samenlevingsvormen anders dan een gewettigd huwelijk :

Bevordering van een vrijwillige registratie bij gemeenten van andere samenlevingsvormen dan het tradiotionele huwelijk. Dit in verband met het streven naar een gelijkwaardige behandeling van verschillende vormen van samenleving bijvoorbeeld op sociaal en fiscaal gebied.

') Deze voorstellen zijn niet ingebracht bij de lopende herziening van de Grondwet, omdat de voorstellen te fundamenteel werden geacht en niet in het DS'70-verkiezingsprogramma van 1977-1981 waren opgenomen.

I. SAMEN WERKEN EN SAMEN DELEN

1. Economische Zaken

Inleiding :
De situatie in ons land is, economisch gezien, niet rooskleurig.
- Van onze beroepsbevolking van bijna 5 miljoen burgers zijn er ongeveer 1 miljoen (20%) werkloos, arbeidsongeschikt of om enige andere reden niet ingeschakeld bij het arbeidsproces.
- De betalingsbalans is negatief, hetgeen wil zeggen, dat wij bij voortduring meer invoeren dan uitvoeren. En dit ondanks de enorme aardgasopbrengsten, ook uit het buitenland.
- De inflatie neemt weer toe.
- De wereldhandel stagneert.

We mogen dan ook niet rekenen op een verdere economische groei. Maar zelfs als er nog wel sprake zou zijn van een geringe groei van 1 of 2% per jaar, dan nog blijft er niets over voor verdeling. Dit omdat ons inwonersaantal nog steeds stijgt (immigratie), ondanks een dalend geboortecijfer. Onder deze omstandigheden achten wij een pas op de plaats, voor wat het reeële inkomen betreft, geboden. Bij tegenslagen (misoogst, oliecrisis, stagnatie wereldhandel etc.) kan trouwens geen enkele regering het behoud van koopkracht en werkgelegenheid garanderen.
Het is ook niet juist, dat de problemen met een herverdeling van inkomens zijn op te lossen.
Slechts een klein deel van de bevolking verdient meer dan tweemaal het modale inkomen, thans ongeveer *f* 68.000.-
Als alle inkomens boven 3 x modaal geheel zouden worden afgeroomd en dit afgeroomde deel opnieuw zou worden verdeeld, dan levert dit een netto verhoging per inkomenstrekker op van iets meer dan *f* 250.-
Afroming van de inkomens boven 4 x modaal resulteert in een verhoging van nog geen *f* 120.- per jaar per inkomenstrekker. Hoewel wij van mening zijn, dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen, moeten wij er toch voor uit durven komen, dat dit slechts psychologische betekenis heeft en geen wezenlijke oplossing biedt voor de problemen, die wij thans met elkaar dienen op te lossen.
Nivellering (iedereen aan de onderkant wat meer en aan de bovenkant wat minder) lost de problemen op de arbeidsmarkt niet op. Wat moet gebeuren is herstructurering van de inkomensverhoudingen dusdanig, dat schaarste op de arbeidsmarkt meer beloond gaat worden, bijv. vuil, zwaar en risicodragend werk moet beter beloond worden, terwijl academici met minder genoegen zullen moeten nemen.
Nederlanders moeten hun eigen boontjes gaan doppen : dus een stop op de immigratie van niet-EEG-werknemers.
Bij gebrek aan een breed economisch draagvlak is een voortdurende uitbreiding van de werkgelegenheid in de sector van de niet-commerciële dienstverlening (de vierde sector) niet mogelijk. Tengevolge van de ontwikkelingen op het gebied van de micro-elektronica zullen we bovendien rekening moeten houden met een vermindering van het arbeidsintensieve karakter in deze sector.

Groei zonder uitbreiding van de werkgelegenheid (hetgeen tot nu toe typerend was voor de industriële sector) zal ook voor deze sector kenmerkend worden. En om budgettaire redenen ook hoogst noodzakelijk. Het bedrijfsleven is de kurk, waarop wij drijven en er dient dan ook alles aan gedaan te worden om dit weer rendabel te maken en een betere vermogensstructuur te geven. Dit is ook een noodzakelijke voorwaarde om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen, die vooral op technisch gebied liggen en met beide handen moeten worden aangepakt.

Er bestaat bij het bedrijfsleven behoefte aan personeel waaraan niet voldaan kan worden. Dit betekent, dat vraag en aanbod niet op elkaar zijn afgestemd of dat door verstarring de nodige flexibiliteit is verdwenen. Aan de oplossing van dit probleem moet snel worden gewerkt.

Doelstellingen : Werkgelegenheid

A. Algemeen

a. Het fiscaal beleid moet er op gericht zijn, dat een redelijk rendement op het geinvesteerde vermogen behaald kan worden. Dit mede om te voorkomen, dat kapitaal naar het buitenland verdwijnt.
b. De werkgelegenheid is mede afhankelijk van onze concurrentiepositie. Derhalve dient de kostenontwikkeling in de hand gehouden te worden. De ontwikkeling van de loonkosten dient in principe te worden afgestemd op de gemiddelde arbeidsproduktiviteit en mag deze niet overtreffen. Dit is tevens een doeltreffend middel om de inflatie te bestrijden.
c. Bedrijven met een lagere groei van de produktiviteit mogen de stijging van de arbeidskosten doorberekenen. Bedrijven met een stijging van de produktiviteit, die de gemiddelde stijging overtreft, moeten dat voordeel gedeeltelijk teruggeven door prijsverlaging.
Hier ligt derhalve een taak voor een prijs- en inkomensbeleid. Bij bedrijven met een monopoliepositie, waar de concurrentie niet tot efficiëncy dwingt, dient een eventuele vergunning tot prijsverhoging kritisch te worden bekeken.
d. De regering is verantwoordelijk voor het algemeen belang en dient zonodig in te grijpen als dit algemeen belang naar haar mening in gevaar komt. Ook indien het gaat om afspraken in het bedrijfsleven. Echter, afspraken tussen werkgevers- en werknemersorganisaties komen veelal na moeizaam onderhandelen tot stand. Het is nauwelijks reeël te noemen, indien de zo moeizaam tot stand gekomen overeenkomst achteraf te niet zou worden gedaan.
Daarom zijn wij van mening, dat in de benarde omstandigheden, waarin wij thans verkeren, de regering vooraf randvoorwaarden dient op te stellen, waarmee de sociale partners de onderhandelingen tegemoet kunnen gaan.
e. Aan de ontwikkelingen van nieuwe technieken en dergelijke moet grote aandacht worden besteed. Nauwe samenwerking tussen universiteiten, hogescholen, researchinstituten en bedrijfsleven moet worden nagestreefd. Bijvoorbeeld door researchcontracten, die het bedrijfsleven verstrekt. Gedeeltelijke risicodekking bij belangrijke innovaties door de overheid kan nodig zijn. Vooral in de bouwnijverheid dient men tot goedkopere bouwwijzen te komen.

f. De gewestelijke arbeidsbureaus moeten meer samenwerking zoeken met het bedrijfsleven om actiever te kunnen zijn bij het tot elkaar brengen van werkgevers en werkzoekenden. De laatsten moeten zo nodig ook bij de sollicitatie procedure worden geholpen.
Vacature aanmelding dient verplicht te worden gesteld.
g. Heffingen op invoering van nieuwe technieken (bijvoorbeeld chips) worden afgewezen. Dit verslechtert onze concurrentiepositie en is derhalve in strijd met de bevordering van de werkgelegenheid.
h. Bij regelingen voor vrijwillige vervroegde uittreding (V.U.T.) dient voor de vaststelling van de ingangsdatum niet alleen rekening gehouden te worden met de leeftijd (bijv. 62 jaar), maar ook met het aantal vervulde dienstjaren (arbeidsduur). Daarbij kan de mogelijkheid van vervroegde uittreding ook gegeven worden beneden 62 jaar, bij een arbeidsleven van 40 jaar of meer.
i. Er dient een krachtige arbeidsmarktpolitiek gevoerd te worden. Onderzocht dient te worden in hoeverre het begrip "passende arbeid" scherper kan worden gesteld en ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Een immigratiestop is hoogst noodzakelijk. De werving van buitenlandse arbeidskrachten van buiten het E.G.-gebied dient volledig te worden gestopt.

B. Micro-electronica

Inleiding :
De ontwikkeling van de micro-electronica biedt ons nieuwe kansen. Nederland heeft een goede uitgangspositie. We beschikken over technische kennis, vakbekwame mensen en een prima onderwijssysteem.
Wij delen de mening van de regeringsadviesgroep Rathenau, dat wij ons niet kunnen veroorloven achter te blijven bij datgene, wat in de ons omringende landen gebeurt.
Wel is het zaak, naast de voordelen van de micro-electronica ook de nadelen te onderkennen.
Voordelen : de chip is goed voor het milieu, zuinig met energie, klein en goedkoop, we kunnen er mee inspelen op de selectieve groei, de kwaliteit van de arbeid wordt verhoogd, de arbeid is stiller, schoner en veiliger.
Nadelen : afneming van sociale contacten, binnen het werk, vermindering van de creativiteit en verantwoordelijkheidsgevoel behoren tot de mogelijkheden, toename van de werkloosheid op middellange termijn dreigt (ook als we niet zouden meewerken aan technologische ontwikkelingen trouwens), bedreiging van de privacy en een snellere waardevermindering van eerder opgedane kennis.
Vooral voor het midden- en kleinbedrijf is het belangrijk, dat de nieuwe mogelijkheden tijdig worden erkend.

Doelstellingen :

a. Het onderzoek naar de micro-electronica zal door een centraal geleide organisatie worden gestimuleerd en gecoördineerd. Deze organisatie wordt door de overheid geinstalleerd en financieel gesteund, maar moet na enige jaren zichzelf financieel kunnen bedruipen.
b. Het bedrijfsleven zal door deze organisatie worden geholpen bij het praktisch toepasbaar maken van de chips.
c. Veel aandacht moet geschonken worden aan een goede voorlichting aan het publiek via de media en informatiemateriaal.

d. Deeltijdbanen moeten worden bevorderd, zodat het beschikbare werk zo eerlijk mogelijk wordt verdeeld.
e. Voor de vakbeweging ligt er een belangrijke taak om te komen tot internationale afspraken, bijv. t.a.v. de arbeidstijdverkorting.
f. Meer dan ooit zullen verschillen in opleiding en geaardheid tot spanningen leiden. Daarbij denken we aan de zogenaamde beta- en alfa-gerichte mensen, de cultuur van de exacte wetenschap en techniek derhalve en de anders gerichte mens. Voor de toekomst is daarom essentieel :
   - dat er - te beginnen in het onderwijs - een integratie plaats vindt in het programma van alfa- en beta-elementen. Dit kan onder meer bereikt worden door het gebruiken van computers op middelbare scholen in het onderwijspakket op te nemen.
   - dat er een aanzienlijke inspanning geleverd zal worden op het gebied van de humanisering van de arbeid (verbetering arbeidsomstandigheden en beloningsstructuren).

C. Bedrijfsleven

Doelstellingen :

a. Er bestaat grote twijfel aan het stimuleringseffect van de investeringspremieregeling (WIR). Het vermoeden bestaat, dat vele met een premie beloonde investeringen ook zonder WIR zouden zijn gedaan. De WIR bedraagt ongeveer 15% van de totale belasting, die door ondernemers wordt opgebracht. Het verdient ernstige overweging de WIR te vervangen door een belangrijke verlaging van de vennootschapsbelasting en soortgelijke regelingen voor bedrijven met een andere juridische vorm.
b. Subsidies aan bedrijven, die geen toekomst hebben, vormen geen bijdrage tot de oplossing van het werkgelegenheidsprobleem en dienen dan ook achterwege te blijven. Subsidies zijn slechts zinvol indien er sprake is van moeilijkheden van tijdelijke aard of bij omschakeling op andere produkten en/of produktiemethoden.
c. De Nederlandse markt is een onderdeel van de Europese markt, zodat de Europese samenwerking in het Nederlandse regeringsbeleid met kracht moet worden bevorderd.
d. Een stroomlijning en verkorting van de procedures om vergunningen te verkrijgen, moeten worden nagestreefd. Betere voorlichting aan verontruste groepen of personen omtrent het belang van vestigingen of nieuwe projekten is nodig. Dit kan onnodige onrust wegnemen en vertraging voorkomen.
e. De inkomsten uit aardgas dienen zoveel mogelijk te worden aangewend voor speurwerk en versterking van het bedrijfsleven, ook in het belang van de jonge generatie. Tevens dienen deze inkomsten gebruikt te worden voor het ontwikkelen (en veiliger maken) van nieuwe energiebronnen mede in verband met de noodzakelijkheid, dat wij minder afhankelijk worden van de olie leverende landen.
f. De verhoging van de aardgasprijzen hebben geleid tot een sterke winststijging. Het is noodzakelijk, dat het winstaandeel van de staat in de aardgasopbrengsten wordt vergroot of anders bindende afspraken worden gemaakt met het bedrijfsleven (oliemaatschappijen), dat hun extra winst zal worden gebruikt voor langdurige investeringen in Nederland.

D. Midden- en Kleinbedrijf

a. Voor de toekomst van Nederland is de bevordering van Midden- en Kleinbedrijf als broeikas van een nieuwe generatie van trekpaarden van de economie van groot belang.
b. Daar de toepassing van de micro-electronische techniek en de biochemie zich ook leent voor kleine bedrijven, moet de overheid, samen met de universiteiten, de helpende hand bieden met voorlichting en technische hulp. Hier zullen contracten, zoals vermeld onder A/e, veelal niet zonder financiële hulp mogelijk zijn.
c. De overheid moet het Midden- en Kleinbedrijf stimuleren o.a. tot vorming van exportcoöperaties of andere samenwerkingsvormen. Begeleiding op exportmarkten moet worden uitgebreid.
d. Met name in de grote steden lijdt de middenstand onder stadsreconstructie, die de bereikbaarheid van hun zaken (tijdelijk) aantast. De gemeenten zullen hier financiële hulp moeten verlenen en zonodig behulpzaam moeten zijn bij het vinden van mogelijke voortzetting van het bedrijf en vervangende bedrijfsruimte.
e. Nieuwe verkoopsvormen (bijv.weilandwinkels) mogen geen vergunning krijgen als ze het Midden- en Kleinbedrijf in hun ontwikkeling remmen en/of uit oogpunt van ruimtelijke ordening verwerpelijk zijn.

2. Landbouw en Visserij

Inleiding :
Structuurhervormingen in de landbouw vragen om een beleid, dat gericht is op erkenning van een belangrijk maatschappelijk belang bij het afwegen van de instandhouding van natuurlijk milieu en landschap. Hierbij dienen zowel de ontwikkeling en stimulering van nieuwe producten en productiemethoden alswel samenwerkingsverbanden tussen producenten onderling en handel en industrie een belangrijke plaats in te nemen.
Tot instandhouding van de visserij dient een herstructureringsplan uitzicht te geven op een ontwikkeling op lange termijn, waarbij in internationaal verband op evenwichtige wijze belangen worden afgewogen.

Doelstellingen :

A. Landbouw

a. Het huidige landbouwbeleid van de E.G.voldoet niet aan de eisen en dient te worden omgebogen.
De blijvende beschermende maatregelen, die thans voor de landbouw gelden, moeten geleidelijk worden afgeschaft. Vanzelfsprekend moeten regelingen worden ingevoerd, die de agrarische ondernemers die hierdoor in moeilijkheden zouden komen, een redelijk inkomen waarborgen. De structurele aanpassing van de bedrijfstak dient voorop te staan.
b. Beperking van het ruilverkavelingsprogramma is gewenst. De rente op voor-gefinancierde bedragen dient te worden aangepast.
c. Nadere studie en voorlichting omtrent gebruik en toepassing van chemische middelen in landbouw en veeteelt

en het gebruik maken van natuurlijke methoden zullen dienen te worden gestimuleerd. Toepassing van chemische bestrijdingsmiddelen nabij waterwingebieden dient te worden gereglementeerd.

d. Beperkende bepalingen voor de bio-industrie, waarbij verbetering van leefomstandigheden van het dier en milieu belastende omstandigheden, worden geregeld.
e. Het toepassen van nieuwe energie opwekkende systemen als windkracht en biogas dient door de overheid te worden gestimuleerd en ondersteund.
f. De overheid dient in overleg met alle daarbij betrokken organisaties steun te verlenen aan landschappelijke bekleding als houtwallen en aan instandhouding en onderhoud van bossen. Bossen en natuurterreinen die niet door de eigenaar kunnen worden onderhouden, worden door gesubsidieerde natuurbeschermingsinstellingen of overheid overgenomen.
g. Bij overdracht van bedrijven worden jonge boeren financiele mogelijkheden geboden om levenskrachtige bedrijven in stand te houden.

B. Visserij

a. Op Europees niveau zal regelmatig overleg dienen te leiden tot herstructurering van de visserij in breed verband.
b. Bij inperking van de visserijvloot zullen schadeloosstelling en goede opvangmogelijkheden voor werknemers dienen te worden genomen.
c. Vormen van samenwerking en onderzoek naar gebruik van nieuwe visgronden dienen te worden gestimuleerd.
d. Internationaal gemaakte afspraken dienen te worden nageleefd. Internationale concurrentie vervalsing dient te worden voorkomen.

3. Verkeer en Vervoer

Inleiding :
Wij nemen in ons land nog steeds een toenemende behoefte waar om zich te verplaatsen. De beperkte ruimte en het behoud van de natuur vereisen een zorgvuldige keuze van de plaats van bebouwing, rekening houdend met de mogelijkheden van vervoer.
Het beleid dient gericht te zijn op vermindering van de behoefte om zich te verplaatsen. Bijvoorbeeld door het stimuleren van het gebruik van moderne communicatiemiddelen (telefoon, teletekst etc.) en een selectief gebruik van auto etc.
Veiligheid, milieu en energiebesparing zullen een belangrijke rol spelen bij de vaststelling van het beleid.

Doelstellingen :

A. Vervoer te land

a. De afstand tussen de plaats van wonen, werken en recreeëren dient zo klein mogelijk te zijn teneinde de behoefte aan vervoer te beperken. Het beleid ten aanzien van de ruimtelijke ordening dient hierop gericht te zijn.
b. De bestrijding van geluidshinder door het verkeer zal grote aandacht krijgen.

c. Ten behoeve van voetgangers, fietsers en gehandicapten zullen goede voorzieningen worden getroffen, zowel in de natuur als bij drukke verkeersaders.
d. Bij aanleg van nieuwe verkeersvoorzieningen zal aantasting van landschap en binnenstad zoveel mogelijk worden beperkt.
e. Het openbaar vervoer zal worden bevorderd onder meer door aanleg van nieuwe spoor- en sneltramlijnen, het inleggen van intercity bussen en verhoging van snelheid en frequentie. In gebieden met weinig openbaar vervoer wordt het gebruik van minibus en taxivervoer gestimuleerd.
f. Een afgewogen beoordeling bij de besteding van gemeenschapsgelden voor alle vormen van vervoer en verkeer is gebaat bij één nationale vervoerrekening.
g. De overheidsbijdragen aan de verschillende openbare vervoersbedrijven dienen gebonden te zijn aan een duidelijke taakstelling betreffende het optimaal functioneren tussen verschillende vormen van openbaar vervoer.
h. Het openbaar vervoer dient een aantrekkelijk alternatief te zijn ten opzichte van het particulier autogebruik. Mede daarom moet het openbaar vervoer zodanig worden gesubsidieerd, dat de tarieven niet sterker stijgen dan het algemeen prijspeil.
i. Bevordering van het openbaar vervoer dient te worden nagestreefd, onder meer door :
   - versnelde aanleg spoorwegwerken aan westzijde van Amsterdam
   - doortrekking van de Schiphollijn naar Weesp
   - aanleg Zuiderzeespoorweg naar Friesland en Groningen
   - Oost-West verbinding in Zuid Nederland (België en Nederland)
   - modernisering en/of uitbreiding van het spoorwegverkeer c.q. streekvervoer in het Noorden en Oosten van het land
   - versnelde aanschaf van nieuw spoorwegmateriaal (z.g. confectiemodellen)
   - voortgezette internationale samenwerking en normalisering in het openbaar vervoer
   - bouw vrije kruisingen spoorwegen, wegverkeer en waterwegen (minder opening van bruggen nodig)
   - meer voorstadshalten
   - meer parkeergelegenheid en stallingmogelijkheden voor fietsen bij stations, overdekte perrons en bus- en tramhalten en dergelijke voorzieningen.
j. Goede voorlichting van overheidswege betreffende het selectieve autogebruik.
   Daar waar goed openbaar vervoer aanwezig is, dient een tegemoetkoming in de reiskosten door de overheid te worden beperkt tot een vergoeding op basis van de prijs van het openbaar vervoer.
k. Bevordering van de werkgelegenheid en de veiligheid door het streven naar continuiteit in de wegenbouw, met voorkeur voor onderhoud en verbetering boven aanleg van nieuwe wegen.
l. Strenge bepalingen en controle inzake het vervoer van gevaarlijke en explosieve stoffen, zowel wat betreft het vervoermiddel als de wegen.
m. Voor de optimale beheersing van het verkeers- en vervoersproces in Nederland, dienen taken en bevoegdheden van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat enerzijds en Economische Zaken anderzijds te worden herzien.

n. Het particulier initiatief dient meer ruimte te krijgen bij gebruik en dienstverlening van de telecommunicatie.

B. Vervoer in de lucht en te water

a. Het stichten van een nieuwe internationale luchthaven wordt afgewezen. De luchthaven bij Rotterdam dient te worden gehandhaafd.
b. Bestrijding van geluidshinder als gevolg van het luchtverkeer onder meer door het niet geven van landingsrechten aan vliegtuigtypen, die niet aan gestelde normen voldoen.
c. Een koopvaardijvloot van behoorlijke omvang onder Nederlandse vlag dient te worden gehandhaafd. Dit dient te geschieden in combinatie met handhaving van de werkgelegenheid in de Nederlandse scheepsbouw. Een aan internationale omstandigheden aangepaste fiscale behandeling is nodig. Research op het gebied van zee- en luchtvaart dient te worden bevorderd.
d. Bescherming van zee- en binnenvaart tegen oneigenlijke concurrentie van Oostbloklanden door wettelijke maatregelen in EG-verband. Strengere veiligheidseisen bij het vervoer van gevaarlijke stoffen.
e. Handhaving van het hospitaal-kerkschip "De Hoop" door middel van subsidie zonder verlies van eigen karakter.

4. Financien

Inleiding :
De overheidsheffingen (belastingen, sociale premies en dergelijke) zijn in de zeventiger jaren snel gestegen en bedragen thans zo'n 65% van het nationale inkomen, het bedrag, dat wij met z'n allen verdienen. In 1960 was het percentage nog 35.
DS'70 blijft zich inzetten voor een drastische verlaging van de overheidsuitgaven, ook al omdat een belangrijk deel van die overheidsuitgaven terecht komt bij personen, waarvoor dit niet bedoeld is.
Ook voor overheidsuitgaven is een kosten- en batenanalyse noodzakelijk, zoals dat in het bedrijfsleven gebeurt en feitelijk in elke huishouding. De hoge overheidsheffingen leiden tot afwenteling en inflatie.
Dat leidt weer tot verlaging van het rendement van het bedrijfsleven, tot werkloosheid, en tot ongewenste inkomens- en vermogensveranderingen. Met name kleine spaarders en rechthebbenden op verzekeringsuitkeringen en pensioenen zijn hierdoor zwaar getroffen.
Daarnaast dient ook gestreefd te worden naar een vermindering van het financieringstekort. De veel te hoge rentestand, waamee wij momenteel te maken hebben is mede een gevolg van dit grote financieringstekort.
Het bedrijfsleven, de woningbouw maar ook de overheid zelf lijden ernstig nadeel van deze hoge rentestand.

Doelstellingen :

a. Elke nieuwe overheidstaak dient in principe gecompenseerd te worden door het afkappen van oude, inmiddels minder urgent geworden taken.
b. De overheidsuitgaven mogen verhoudingsgewijs niet méér stijgen dan het nationale inkomen, waardoor op langere

termijn het hiervoor genoemde percentage van 65 zal dalen.

c. Subsidies moeten regelmatig worden getoetst op nut en rechtvaardigheid. Bestaande subsidies moeten regelmatig kritisch worden bekeken of zij voldoen aan de oorspronkelijke doelstelling.

d. Onder de huidige omstandigheden wordt, mede in het belang van de toekomst, grote waarde toegekend aan inkomensmatiging. Desnoods dient de overheid strenge prijs- en inkomensmaatregelen zelf te nemen.

e. Gebleken is, dat mensen met lagere inkomens soms (belasting) betalen voor produkten of diensten, waarvan mensen met hoge inkomens profiteren (zie ook "Profijt van de Overheid", een uitgave van het Sociaal Cultureel Planbureau, december 1977). Door de vele subsidies is het niemand meer duidelijk wie nu eigenlijk voor wie betaalt. Deze subsidies dienen vervangen te worden door belastingverlaging. In principe dient degene die ergens van profiteert daarvoor zelf de prijs te betalen (het profijtbeginsel).
Wil men de laagst betaalden steunen, dan dient dit met geld te geschieden en niet met diensten of produkten, die zij wellicht helemaal niet wensen en waardoor anderen van deze hulp profiteren.

f. In het eerste jaar, waarin een kabinet optreedt, werkt het nog met de begroting van het voorgaande kabinet. Pas in het tweede jaar komt men met een eigen begroting en een aanzet tot één eigen beleid.
Dit beleid dient in het derde en vierde jaar te worden uitgevoerd. In het laatste halfjaar vóór de verkiezingen gebeurt echter niet veel meer.
De algemene klacht is dan ook, dat vier jaar te kort is voor het doorvoeren van een eigen beleid. Wij zijn van mening, dat deze klacht juist is.
In verband met het hiervoor gesignaleerde is DS'70 van mening, dat de zittingsduur van Kabinet en Tweede Kamer moet worden verlengd tot zes jaar in plaats van de huidige periode van vier jaar.

g. Gelijktijdig met de verlenging van de zittingsperiode van het Kabinet dient de jaarlijkse begroting te worden omgezet in een twee-jarige.
Hierdoor komt meer tijd beschikbaar om de doelmatigheid van alle overheidsuitgaven te toetsen in de ambtelijke sfeer en kan de Tweede Kamer meer diepgaand het begrotingsbeleid behandelen.

DS'70 is van mening, dat drastische maatregelen als hier aangegeven thans nog de enige mogelijkheid zijn om de overheidsfinanciën weer beheersbaar te maken.

Fiscale stelsel

Inleiding :
Ons fiscale stelsel is aan een fundamentele herziening toe. Naar onze mening is de huidige situatie onbevredigend, zowel voor lager als voor hoger betaalden. Beide groepen menen te kort gedaan te worden, hetgeen moeilijk kan worden weerlegd door de versluierende ingewikkeldheid van ons stelsel.
Het volgende is aan de hand :

- In principe is de belasting voor iedereen te hoog en de heffing begint bij te lage inkomens.
- Deze in eerste instantie te hoge belasting wordt slechts voor een beperkte groep voldoende (voor sommigen te veel) gecorrigeerd.
- Daarbij gaat het dan om :
  - geluksvogels (bijvoorbeeld zij die een zwaar gesubsidieerde woning hebben weten te bemachtigen)
  - slimmerds (zij die raad weten met subsidies en fiscale aftrekmogelijkheden)
  - rijkaards (die slimmerds kunnen huren)
  - fraudeurs en dergelijke

Onze conclusie is, dat de lasten momenteel niet eerlijk verdeeld zijn en onevenredig zwaar drukken op de doorsnee burger.
Dit ondermijnt de belastingmoraal. Ons fiscale stelsel en de subsidies moeten eenvoudiger en doorzichtiger worden, zodat een eerlijke verdeling van lasten en lusten controleerbaar is.
Met onze kritiek op het huidige stelsel wordt al enigszins duidelijk in welke richting, naar de mening van DS'70, de oplossing moet worden gezocht.
Wij zien de oplossing in grote lijnen op langere termijn als volgt :
- de belastingvrije voet moet omhoog, zodat iedereen in principe minder loon- en of inkomstenbelasting betaalt.
- algemene aftrekposten moeten successievelijk verdwijnen in ruil voor die lagere belasting. Alleen die aftrekposten zijn aanvaardbaar, die ontstaan zijn door hoge lasten als gevolg van bijzondereomstandigheden voor één persoon of een groep personen (kosten als gevolg van invaliditeit, hoge verwervingskosten en dergelijke). Hierdoor wordt het tevens minder profijtelijk voor een belastingambtenaar om zich als belastingconsulent te verhuren, nadat de overheid hem de kneepjes van het vak geleerd heeft.
- de overheidsuitgaven kunnen dan vervolgens tot een aanvaardbaar niveau worden teruggebracht door de vermindering van de subsidies. Deze subsidies zijn bij een belangrijke belastingverlaging ook niet meer nodig. De burger kan dan zelf financieren en bovendien zelf een keuze maken waaraan hij zijn geld wil besteden.
- een verschuiving van directe naar indirecte belasting dient ernstig te worden overwogen.

Vooruit lopend op een fundamentele wijziging van ons stelsel moet worden overwogen een algemene belastingverlaging in te voeren, die gecompenseerd wordt door aftrekposten niet meer progressief te doen zijn.
Dit is te verwezenlijken door voor aftrekposten een voor iedereen gelijk percentage te hanteren, bijvoorbeeld 50.
Eventueel kan gewerkt worden met een ondergrens (bijv.32%) en een bovengrens (bijv.50%), zodat nog enige progressie overblijft.
Toepassing van deze gedachte op bijvoorbeeld de aftrek van hypotheekrente zal tot gevolg hebben, dat het kopen van een huis ook voor minder draagkrachtigen aantrekkelijk en mogelijk wordt.

Doelstellingen :

a. Loon- en inkomstenbelasting moeten belangrijk worden verlaagd voor iedereen door optrekking van de belastingvrije voet tot het minimumloon. Aftrekposten, die voor hoger betaalden belangrijk voordeliger uitvallen dan voor lager betaalden, dienen grotendeels successievelijk te worden afgeschaft. Slechts aftrekposten tengevolge van bijzondere omstandigheden mogen worden gehandhaafd.
b. Vooruitlopend op een sterke vereenvoudiging van ons fiscale stelsel dienen bestaande aftrekposten via een vast (voor iedereen gelijk percentage) te worden toegepast, zodat lager betaalden dezelfde voordelen ervan hebben als hoger betaalden.
c. Inflatiecorrectie dient voor 100% te worden toegepast. Indien een regering inkomens wil nivelleren, dan dient deze regering dat bewust en voor iedereen herkenbaar te doen, maar niet via ongewilde omstandigheden als tempo en omvang van de inflatie.
d. De belasting voor jonge ongehuwden beneden 35, die hoger is dan de belasting voor oudere ongehuwden, dient verlaagd te worden tot hetzelfde bedrag als die voor de oudere ongehuwden.
e. De fiscale en sociale wetgeving dient zodanig te worden aangepast, dat er meer wordt uitgegaan van de individuele mens en minder van een gezin. Daarbij dient men behoedzaam te werk te gaan om onrechtvaardigheden te vermijden.
f. Ons economisch herstel hangt mede af van het weer gezond worden van het bedrijfsleven. Het fiscale beleid dient er op gericht te zijn, dat een redelijk rendement mogelijk op het geinvesteerde vermogen mogelijk is.
g. Heffingen op invoering van nieuwe technologische ontwikkeling (bijv.chips) verslechteren onze concurrentiepositie en dienen dan ook te worden afgewezen.
h. Daar er redenen zijn om aan te nemen, dat de WIR een weinig stimulerend effect heeft op investeringen, verdient een forse verlaging van de vennootschapsbelasting (ondernemersbelasting) de voorkeur boven handhaving van de WIR.
i. In het belang van de werkgelegenheid in de scheepsbouw dient de fiscale behandeling aldaar te worden aangepast aan internationale omstandigheden.
j. In het kader van bestrijding van belastingontduiking past een heffing (bijv.25%) op de verkregen rente bij spaarbrieven aan toonder en dergelijke direct bij de bron (zodra de rente betaald wordt derhalve). Dit zou ook de eindheffing moeten zijn.
k. Het komt voor, dat bejaarden met een laag inkomen en geen spaargelden toch in de vermogensbelasting worden aangeslagen, omdat zij een eigen huis bezitten, dat in waarde is gestegen. DS'70 is van mening, dat in deze gevallen pas belasting geheven dient te worden als de vermogenswinst gerealiseerd is. In vele gevallen zal dit zijn in het successierecht of bij het schenkingsrecht.
l. Onderzocht moet worden of een vermogenswinstbelasting de voorkeur verdient boven vermogensbelasting.
m. Gestreefd moet worden naar een gelijke fiscale

behandeling (bijvoorbeeld bij het successie- en schenkingsrecht) voor gezinnen en samenlevingsvormen anders dan in gezinsverband.
Vooruitlopend hierop kan worden overgegaan tot een vrijwillige registratie door gemeenten van deze andere samenlevingsvormen.

n. De BTW op de stichtings- en onderhoudskosten van huizen dient teruggebracht te worden van 18% naar 4%.

o. Huurbelasting dient te worden afgewezen. Eén van de redenen is, dat deze maatregel de doorstroming niet bevordert, omdat bewoners van een goedkope huurwoning geen vrije keus hebben om een duurdere woning te huren, die meer gerief biedt. Deze keus is er niet. Bovendien zijn er ook mensen met een hoog inkomen, die een goedkope eigen woning bewonen, die dan bevoordeeld worden boven huurders.
Huurbelasting bevordert geen doorstroming, maar verhoogt wel de belasting en DS'70 is van mening, dat belastingverhoging nou niet bepaald de oplossing is van de problemen, waarvoor wij ons gesteld zien.

p. Voorzichtigheid moet betracht worden met de invoering van maatregelen, die op het eerste gezicht alleen extreem hoog betaalden lijkt te treffen, doch op langere termijn juist de laagstbetaalden treft.
Dit gevaar schuilt bijvoorbeeld in de beperking van hypotheekrenteaftrek tot *f* 300 000.- of *f* 400 000.-
Als mensen, die dure woningen kunnen kopen dit niet meer doen om fiscale redenen, dan wordt de doorschuiving opnieuw belemmerd. Dit werkt door tot beneden toe, dat wil zeggen voor huurders en kopers van goedkope woningen.

5. Inkomens en vermogen

Inleiding :
Netto verschillen in inkomen en vermogen, die door brede lagen van de bevolking als onrechtvaardig worden ervaren, moeten worden afgezwakt. Hierbij gaat het dan veelal om inkomensverschillen, die alleen maar op traditie berusten.
Er zijn echter ook rechtvaardige inkomensverschillen. Rechtvaardige inkomensverschillen berusten op normen als inspanning, vakbekwaamheid, onregelmatige werktijd, het dragen van verantwoordelijkheid, vuil of zwaar werk etc.
In de laatste jaren is de kreet "een rechtvaardiger inkomensverdeling" door enkele politieke partijen vertaald als verhoging van alle lagere inkomens en verlaging van alle hogere inkomens. Naar de mening van DS'70 heeft dit niets te maken met een rechtvaardiger inkomensverdeling. Niet alle hogere inkomens zijn terecht, maar ook niet alle lagere inkomens zijn onterecht.
Een herbezinning op de billijkheid van bestaande inkomensverschillen is noodzakelijk, waarvoor een goede functieclassificatie moet worden opgezet.

Doelstellingen :

a. Ongunstige werkomstandigheden zoals vuil en zwaar werk moeten groter gewicht krijgen bij de vaststelling van beloning van arbeid.

b. Indien men sociaal zwakkeren wil helpen dan dient dit te geschieden met financiële middelen (geld) en niet

door subsidiëring van allerlei goederen en diensten. Van die goederen en diensten profiteren alleen diegenen, die dat willen en dat zijn veelal niet degenen, waarvoor men die diensten en produkten subsidieert. Integendeel, het zijn dan juist deze burgers die via reinigingsrechten en dergelijke heffingen die diensten en produkten betalen voor anderen.

c. Inkomensnivellering mag niet zover voortschrijden, dat de bereidheid tot werken of het dragen van verantwoordelijkheid wordt belemmerd. Er dient een systeem te worden ontwikkeld, dat rekening houdt met het inkomen over de gehele levensperiode in plaats van uitsluitend met het huidige inkomen.

d. Werknemers hebben evenals kapitaalverstrekkers recht op een deel van de winst van bedrijven. Er moet een wettelijke winstdelingsregeling komen.

e. Nu de economische toestand verslechtert gaan er stemmen op de welvaartsvastheid van ambtenarenpensioenen aan te tasten. DS'70 acht dit onjuist. Niet de welvaartsvastheid van pensioenen dient bestreden te worden, maar de inflatie, die de koopkracht van pensioenen zeer snel vermindert.
Daarnaast moet een begin gemaakt worden met het vormen van fondsen, waarmede straks de pensioenplicht gefinancierd kan worden, zodat zowel loontrekkenden als zelfstandigen een pensioen krijgen boven de AOW.
De fondsen kunnen gevormd worden uit een eventuele VAD, de ruimte, die ontstaat door de verlaging van de vennootschapsbelasting bij afschaffing van de WIR etc.
Pensioenverlies bij verandering van werkkring dient te worden tegengegaan door nieuwe werkgevers te bewegen in hun pensioenregelingen voorzieningen te treffen op basis van een beperkt levensjarenbeginsel. Hiermede wordt bedoeld, dat een werkgever voor salarisverhogingen ook een pensioen toekent voor elders doorgebrachte dienstjaren na de 25ste verjaardag. De bedoeling is, dat op lange termijn een pensioen verzekerd is van ongeveer 70% van het laatst verdiende salaris (inclusief de AOW en tot een bepaald maximum).

6. Sociale Zekerheid

Inleiding :
Het in Nederland opgebouwde stelsel van Sociale Zekerheid is een groot goed. Het stelsel kan echter alleen blijven functioneren, indien de lasten draagbaar blijven.
Daarom moeten oneigenlijk gebruik en misbruik zoveel mogelijk worden voorkomen en de efficientie van het systeem worden verhoogd.
Er is thans een situatie ontstaan, waarin duidelijke tegenstellingen tot spanningen leiden.
Voor sommigen blijkt de uitkering zo hoog te zijn, dat de financiele prikkel ontbreekt om serieus te trachten weer in het arbeidsproces te worden opgenomen. En dit wekt dan weer afgunst bij werkenden, die met een weinig hoger netto inkomen (of zelfs een lager netto inkomen) wel aan arbeidsdiscipline zijn onderworpen.
Die afgunst is bijzonder frustrerend voor degenen, die door een handicap of door gebrek aan arbeidsmogelijkheden inactief zijn geworden en zich nutteloos voelen en

sociale contacten missen. Dat missen van sociale contacten maakt een eventuele terugkeer in het arbeidsproces nog moeilijker.

Doelstellingen :

a. Aan deze situatie kan worden tegemoet gekomen door van overheidswege aan uitkeringsgerechtigden sociaal of maatschappelijk zinvolle arbeid aan te bieden. Veel aandacht dient te worden besteed aan omscholing etc.
b. Vereenvoudiging van de sociale verzekeringen is noodzakelijk, zoals het samenvoegen van de verschillende regelingen voor werkloosheid (WW, WWV en RWW).
c. Ook een samenvoeging van Ziektewet en WAO moet worden overwogen. Hierdoor wordt het mogelijk langdurig zieken eerder te benaderen om na te gaan of en zo ja welke maatregelen er getroffen kunnen worden om een gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid in het belang van betrokkene zo snel mogelijk te ontwikkelen.
d. In de wetgeving moet het begrip "passende arbeid" worden verruimd als middel om de mobiliteit en flexibiliteit te bevorderen. De toelating tot sociale werkplaatsen en de bestaande subsidieregelingen zoals loonsubsidies, vakopleiding volwassenen en schoolverlaters, verplaatsingskostenregelingen en dergelijke moeten regelmatig op hun doelmatigheid worden gecontroleerd en zonodig aangepast. Opleidingen, die weinig toekomst bieden, worden niet of althans minder gesubsidieerd.
e. De medezeggenschap van de sociale partners in de besturen van bedrijfsverenigingen beperkt zich tot de professionele bestuurders, terwijl het grote aantal bedrijfsverenigingen onnodige versnippering met zich brengt. Uit doelmatigheidsoverwegingen moet grotere concentratie worden nagestreefd.
f. Part time werk van werknemers boven een nader vast te stellen aantal uren moet recht geven op pensioen.
g. Noodzakelijk is een krachtige bestrijding van misbruik en maatregelen om "oneigenlijk gebruik" van de sociale voorzieningen tegen te gaan.

INRICHTING VAN DE SAMENLEVING

7. Democratie in Staat en Onderneming

Inleiding :
DS'70 staat voor de verdediging en de bevordering van de waarden van de democratie zowel in de Staat als in de samenleving. Deze waarden veranderen naar gelang de omstandigheden in de maatschappij zich wijzigen. Eerbiediging van de rechten van de mens blijft voorop staan hetgeen slechts mogelijk is indien er recht gedaan wordt op basis van verdraagzaamheid in de onderlinge betrekkingen. Daartoe dienen bestuurders op alle niveau's het vertrouwen te genieten van diegenen die hen gekozen hebben.

Doelstellingen :

A. In de Staat

a. De overheid dient in woord en daad uit te dragen dat in een democratie eisen aan de burger worden gesteld inzake verdraagzaamheid, eerbiediging van het recht en sociale verantwoordelijkheden.
b. Met gerechtvaardigde belangen van minderheden dient bij de besluitvorming rekening te worden gehouden.
c. Op democratische wijze tot stand gekomen wetten dienen te worden nageleefd ; aan onwettige acties of intimidatie mag niet worden toegegeven.
d. Democratische vormen van inspraak worden nog verder ontwikkeld echter met behoud van voldoende besluitvaardigheid in het bestuur.
e. In een sterk geschakeerde bevolking dient de bereidheid van een partij tot samenwerking met andere democratische partijen het hart van de democratie te zijn.
f. Polarisatie wordt beschouwd als een ondermijning van de democratie, tegenstellingen worden overbrugd volgens het overlegmodel.

B. In de Onderneming

a. In een veelvormige samenleving past een gemengde economische structuur met naast elkaar ondernemingen volgens het kapitalistische, coöperatieve model alswel bedrijven met arbeiders zelfbestuur; overheidsbedrijven en mengvormen daarvan.
b. Medezeggenschap en medeverantwoordelijkheid in ondernemingen dienen gedragen te worden door werknemer, directie en kapitaalverschaffer gezamenlijk.
c. De publicatieplicht voor naamloze vennootschappen zal worden uitgebreid tot andere vennootschapsvormen.

8. Binnenlands Bestuur

Inleiding :
DS'70 is van mening dat door de voorschrijdende uitbreiding van de bestuurlijke zaken de bestuursstructuur veel ingewikkelder is geworden. Het is noodzakelijk dat de doorzichtigheid en doelmatigheid van het bestuur worden verbeterd door verkleining van de afstand tussen burger en bestuursapparaat. In de vele beheers- en uitvoeringstaken van de overheid dient zoveel mogelijk gebruik gemaakt te worden van de deskundigheid van de burgers en van organisaties, waarbij echter duidelijke afspraken en effectieve controle zijn vereist.

Doelstellingen :

a. De controle van de Rekenkamer op de wijze waarop rijksgelden worden besteed, dient te worden vergroot.
b. De rechtsbescherming van de burger op toegankelijkheid en correctie van persoonlijke gegevens in administratieve systemen wordt bij de wet geregeld.
c. Toekenning van actief en passief kiesrecht dient aan Nederlandse staatsburgers te worden voorbehouden. Buitenlanders dienen in de wijkraden te worden opgenomen.
d. Bij gewesten ingesteld op grond van de wet "Gemeenschappelijke Regelingen" dienen rechtstreekse verkiezingen te worden ingevoerd.
e. Overdracht van taken van gemeente naar provincie is slechts aanvaardbaar, wanneer dit de efficiëntie verhoogt en de afstand tussen burger en overheid hierdoor niet wordt vergroot. Bij decentralisatie van rijkstaken dienen de financiële middelen hiertoe eveneens te worden overgedragen.
f. Het subsidiestelsel wordt vereenvoudigd, waardoor subsidies in de regel alleen door één overheidsorgaan worden verstrekt en in elk geval de beslissing over de subsidie slechts op één plaats behoeft te worden genomen.
g. De benoeming van commissarissen der Koningin en van burgemeesters blijft geschieden door de Kroon.
h. De zittingsduur van het Parlement en de Regering wordt 6 jaar.
i. De rijksbegroting wordt van een jaarlijkse begroting omgezet in een tweejaarlijkse.
j. Een gedegen zakelijke bestudering van de optimale departementale indelingen, van de interdepartementale taakverdeling en coördinatie moet leiden tot het vaststellen van een doeltreffende regeringsstructuur. Deze mag niet bij de kabinetsformatie worden veranderd terwille van partijbelangen.
k. Er wordt de mogelijkheid geschapen voor een consultatief referendum.

9. Emancipatie

Inleiding :
DS'70 wil dat zoveel mogelijk mensen hun democratische rechten en vrijheden kunnen beleven en dat de overheid aandacht wijst aan groepen zoals jongeren, vrouwen en alleenstaanden, zodat ook deze groepen in het wettelijk bestel of in het cultuurpatroon zo veel mogelijk tot hun recht komen.

Doelstellingen :

a. Er zal een aanvang moeten worden gemaakt de fiscale en sociale wetgeving zo in te richten dat deze meer uitgaat van de individuele mens en minder van het echtpaar. Uiteraard dient hierbij behoedzaamheid in acht te worden genomen en dienen onrechtvaardige verhoudingen te worden voorkomen.

b. Voor zover wettelijke bepalingen nog in strijd zijn met de juridische gelijkheid van man en vrouw, dienen deze te worden gewijzigd
c. Bij sollicitaties dient bij gelijkwaardige kandidaten de ondervertegenwoordigde categorie de voorkeur te hebben.
d. Beperking van de alimentatieplicht van gescheiden mensen jegens elkaar door normering naar hoogte en duur.
e. In verband met wijziging in het traditionele rollenpatroon bij een deel van de echtparen en samenwonenden, dienen zowel overheid als bedrijfsleven te zorgen voor een genoegzaam aantal deeltijdbanen en tweelingbanen. Voor zover zulks nog niet is geschied, dient bij de sociale verzekeringswetten "rolwisseling" te worden mogelijk gemaakt.
f. De meerderjarigheidsgrens wordt verlaagd tot 18 jaar. Ook de financiële zelfstandigheid dient mogelijk te worden gemaakt, terwijl voor minderjarigen wettelijk en geleidelijk groeiende zeggenschap over hun eigen leven wordt verwezenlijkt.

10. Justitie

Inleiding :
DS'70 is van mening dat de snelle ontwikkelingen en daarmee gepaard gaande ontsporingen in onze maatschappij vragen om een weloverwogen beleid inzake preventie, opsporing en bestrijding van misdaad. De oorzaken van de bestaande gevoelens van onvrede in de samenleving moeten zoveel mogelijk worden weggenomen. Daartoe is noodzakelijk dat de wetgeving tijdig wordt aangepast aan de onder de bij brede lagen van de bevolking levende rechtsnormen. Hierdoor wordt de verdraagzaamheid bevorderd.

Doelstellingen :

a. Voor de doelmatigheid van het politieapparaat is het noodzakelijk dat er onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie één Nederlands politiekorps wordt gevormd, bestaande uit territoriale eenheden (districten) voor uitvoerende taken en diensten op terreinen van opsporing, verkeer en handhaving openbare orde en uit landelijke speciale eenheden.
b. Onwettige acties dienen door een efficiënt optreden van de overheid snel te worden beeindigd.
c. Het justitieel apparaat dient optimaal te zijn voorbereid op het voorkomen en bestrijden van terreuracties. Niet alleen het deelnemen aan, maar ook het aanzetten tot en het voorbereiden van terreuracties dient strafbaar te worden gesteld
d. De bescherming van de veiligheid en de individuele vrijheid van de burgers moet worden opgevoerd. Zwaarcriminelen en psychopaten mogen niet opnieuw een gevaar vormen voor de samenleving.
e. Er dient een doeltreffende begeleiding te komen voor slachtoffers van geweldmisdrijven. Meer bekendheid van de mogelijkheid tot beroep op het fonds gewelds-delicten is noodzakelijk.

f. Het gebruik van alcohol, tabak en drugs dient te worden tegengegaan, o.a. door intensieve voorlichting op scholen. De handel in hard drugs dient krachtig te worden bestreden. Het bij wet verplichten tot verpleging van drugverslaafden die met Justitie in aanraking zijn gekomen is gewenst.
g. De kinderbescherming wordt opgenomen in het totale jeugdwelzijnsbeleid. Het beleid wordt vastgesteld in overleg met de erkende particuliere organisaties.
h. De adoptiemogelijkheden dienen te worden verruimd en het gezinsonderzoek versneld.
i. De rechtspositie van gedetineerden, m.n. in jeugdgevangenissen dient te worden verbeterd.
j. Er dient een stakingscode te worden ontwikkeld waarin rechten en plichten voor zowel werkgevers, werknemers, overheid, ambtenaren, stakers en werkwilligen zijn geregeld.

11. Massamedia

Inleiding :
DS'70 staat op het standpunt dat het voor de democratie van levensbelang is dat de bevolking een veelzijdige voorlichting krijgt door een vrije pers, radio en televisie van voldoende verscheidenheid ook ten aanzien van minderheden. De regering dient hiervoor de voorwaarden te scheppen.

Doelstellingen :

a. Voor dagbladen en periodieken geldt het lage BTW-tarief (thans 4%)
b. Geen verdere uitbreiding van de STER-reclame, behalve bij en t.b.v. de regionale omroep
c. Ruimte voor onafhankelijke regionale en plaatselijke omroepen.
Het bestuur van deze omroepen dient de representativiteit van de diverse maatschappelijke stromingen te waarborgen.
d. Betere controle op de bestedingen bij radio en televisie zodat verhoging van kijk- en luistergeld kan worden voorkomen.
e. Ontkoppeling lidmaatschap en abonnement op radio- t.v. gids van de omroepverenigingen.
f. De NOS beperkt zijn programma's tot duidelijk omschreven algemene programma's.
g. De NOS verzorgt centrale technische dienstverlening tegen kostprijs aan de omroepgebruikers, inclusief beheer van de studio's en verdere hulpmiddelen.
h. Buitenlandse t.v.programma's dienen onbeperkt door het kabelnet te kunnen worden gedistribueerd.

III. ZORG VOOR DE TOEKOMST

12. Onderwijs

Inleiding :
DS'70 onderscheidt drie funkties van het onderwijs.
In de eerste plaats het zo goed mogelijk voorbereiden van de jonge mens op de veranderende wereld, het bevorderen van zijn vermogen om daarin goede beslissingen te nemen en het ontwikkelen van zijn dienstbaarheid aan mens en maatschappij.
Ten tweede het opheffen van de achterstandpositie van kansarme groepen.
Ten derde het soepel inspelen op vragen en behoeften van de arbeidsmarkt. Voortdurende bewaking en toetsing van de kwaliteit van het onderwijsproces is essentieel.
De verantwoordelijkheid voor het onderwijs is een aangelegenheid van leerkrachten, leerlingen, ouders en overheid tesamen.

Doelstellingen :

A. Algemeen

a. De drie funkties van het onderwijs dienen in een veranderende maatschappij regelmatig op de aktualiteit van hun inhoud en onderlinge afstemming getoetst te worden.
b. Veranderingen in de onderwijsstructuur dienen pas algemeen te worden ingevoerd of voorgeschreven, nadat zorgvuldig voorbereide en uitgevoerde experimenten, alsmede nauwkeurige kostenanalyse de wenselijkheid hebben aangetoond en nadat de zekerheid is verkregen dat de resultaten van deze experimenten overdraagbaar zijn.
c. De kwaliteitsbewaking van het onderwijs verdient meer aandacht. De samenstelling en het niveau van examenpakketten worden hiertoe aan een kritische herwaardering onderworpen. De inspektie dient waar nodig verscherpt te worden. Periodieke bij- resp. herscholing van leerkrachten is noodzakelijk.
d. Ouders of voogden dragen in de eerste plaats de verantwoordelijkheid voor de opvoeding van minderjarigen. De primaire verantwoordelijkheid van de school betreft de opleiding van de leerling vanuit de specifieke funkties van het onderwijs. Gelet op de eigen verantwoordelijkheid van ouders of voogden dienen zij op de invulling van die specifieke funkties mede invloed te kunnen uitoefenen.
e. De overheid dient binnen het openbare onderwijs, alsook in het vormingswerk te waarborgen, dat bij scholing en vorming op het terrein van de maatschappijleer, alle maatschappelijke stromingen tot hun recht komen.
f. Periodiek overleg tussen onderwijsgevenden over de inhoud van het leerplan, de onderlinge afstemming van vakken alsmede de toetsing van studieresultaten is noodzakelijk.
g. Binnen het onderwijs moet ook aandacht besteed worden aan de wijze waarop leerlingen op zinvolle wijze hun vrije tijd kunnen inrichten.

B. Het nieuwe basisonderwijs

a. Daar het kleuteronderwijs meer uitgaat van de ervaringswereld van het kind moet het nieuwe geintegreerde basisonderwijs de essentiële elementen van het kleuteronderwijs handhaven voor 4- tot 6-jarigen. Gewaakt moet worden tegen een te vroeg beginnen met onderwijs in engere zin waardoor het kind belast wordt boven zijn mogelijkheden.

b. De opleidingsinstituten voor onderwijsgevenden en de schoolbegeleidingsdiensten dienen nauw bij de integratie te worden betrokken. Een optimale samenwerking is daartoe noodzakelijk. De inspektie moet hierop toezien.

c. Kwaliteitsverbetering van het onderwijs en aanpassing aan de ontwikkelingen moeten worden begeleid door onderwijsbegeleidingsdiensten, die de scholen tevens helpen extra zorgen te besteden aan individuele kinderen en groepen van kinderen, die op enigerlei wijze in een achterstand-situatie verkeren.

d. De onderwijsstimuleringsprojekten dienen te worden gehandhaafd en uitgebreid. Het stimuleringsbeleid dient zich ook uit te strekken over het onderwijs aan etnische minderheden .Samenwerking met welzijnsinstellingen moet worden bevorderd. Daarbij moeten waarborgen worden geschapen tegen eenzijdige beinvloeding vanuit bepaalde maatschappelijke en politieke opvattingen.

e. Vooral de gemeentebesturen dienen een goede samenwerking te bevorderen tussen het openbaar onderwijs en de verschillende richtingen van het bijzonder onderwijs, o.m. in het kader van onderwijsbegeleiding, onderwijsstimulering en onderwijs aan etnische minderheden.

C. Het voortgezet onderwijs

a. De middenschool als enige mogelijkheid voor kinderen van 12 tot 15 of 16 jaar wordt afgewezen, omdat de in Nederland traditionele vrijheid van onderwijs hierdoor te sterk zou worden aangetast. Individualisering en differentiatie enerzijds onder het gelijktijdig bijeen brengen in een schooltype van leerlingen die in aanleg variëren van 'lager beroeps onderwijs' tot 'gymnasium' anderzijds dient te voldoen aan de voorwaarden, die genoemd worden onder paragraaf A-Algemeen, punt b., indien men wil besluiten tot meer dan experimenten.

b. In algemene zin dient de verdere ontwikkeling van de brugperiode aan te sluiten bij de huidige praktijk, dat wil zeggen verruiming van het aantal projekten is mogelijk onder versterking van de band tussen de projekten en de situatie in het overige onderwijsveld.

c. Bij de keuze van richting in het voortgezet onderwijs door de leerling dient betere voorlichting te worden verstrekt over de toekomstige mogelijkheden van de te kiezen richting (w.o. ook vakkenkeuze), zowel ten aanzien van verdere studie als van de arbeidsmarkt.

d. Het beroepsonderwijs moet voldoende ruimte bieden voor algemene vorming en persoonlijke ontplooiing, zij dient daarnaast voldoende afgestemd te zijn op de eisen van de praktijk. Te sterke 'veralgemenisering' is onwenselijk Het beroepsonderwijs moet in het beleid een zwaardere waardering krijgen.

e. Stimulering van voortgezette studie boven 16 jaar, op basis van vrijwilligheid; dus geen leerplichtverlenging.

f. De 'open school' dient verder te worden ontwikkeld. Daarvoor is meer coördinatie nodig van de maatregelen op dit terrein welke uitgaan van O&W, SoZa en CRM.
g. Meer ruimte voor her-, bij- en omscholing via het beroepsonderwijs en de 'moeder'MAVO, in het bijzonder ook voor werklozen is noodzakelijk. De volwasseneducatie dient in zijn algemeenheid een hoge prioriteit te krijgen in het beleid.
h. De criteria voor toelating tot het M.B.O. en het H.B.O. dienen zodanig te worden vastgesteld, dat de toegelaten leerlingen ook inderdaad een redelijke kans hebben het onderwijs met succes te volgen. De uitval percentages moeten derhalve omlaag en het studierendement omhoog.
i. Voor etnische minderheden zijn ook in het voortgezet onderwijs extra faciliteiten wenselijk willen zij met perspektief aan de Nederlandse samenleving kunnen deelnemen.

D. Het Hoger beroeps- en Wetenschappelijk onderwijs

a. Gestreefd wordt naar een stelsel van Hoger onderwijs met een nominale cursusduur van 4 jaar in de tertiaire fase, die zowel het huidige hoger beroeps- als de eerste fase van het wetenschappelijk onderwijs omvat.
De kwartaire fase - ofwel tweede fase van het W.O. - is gericht op de opleiding van hoog gekwalificeerde onderzoekers en omvat die beroepsopleidingen waarvoor een voortgezette opleiding een absolute vereiste is.
In een kaderwet H.O. zullen hoger beroeps- en wetenschappelijk onderwijs nader op elkaar moeten worden afgestemd. Er dienen daarbij meer mogelijkheden te komen voor horizontale en vertikale differentiatie tussen HBO en WO.
HBO-studenten hebben recht op dezelfde faciliteiten in het kader van hun studie, levensonderhoud en huisvesting als beschikbaar zijn voor WO-studenten.
b. De huidige wetgeving inzake de bestuurlijke struktuur van het wetenschappelijk onderwijs, de WUB, wordt aan een kritische herbezinning onderworpen.
c. Spoedige realisatie van een zelfstandige Open Universiteit in het bijzonder gericht op het bieden van volwaardig tweede kans onderwijs, waarbij hulpmiddelen als schriftelijk onderwijs, radio en televisie intensief worden gebruikt, naast persoonlijk kontakt tussen docent en student.
d. Gepaard gaande met een adekwate studiefinanciering moet de eigen bijdrage van de student aan zijn studie worden verhoogd. Indien studentenstops onvermijdelijk zijn, verdient verzwaring van de eisen voor toelating de voorkeur boven loting.

E. Financiering van het Onderwijs

a. DS'70 acht een groter kostenbesef en een redelijke kostenverdeling bij financiering van het onderwijs in en buiten de school dringend noodzakelijk. Daarbij dient een relatie te worden gelegd tussen profijt dat de gemeenschap resp. het individu van deelneming aan een onderwijssoort heeft alsmede de mate waarin de gemeenschap resp. het individu aan de kosten daarvan bijdraagt.
b. Zo dient het leerplichtig onderwijs geheel door de overheid, d.w.z. door alle belastingbetalers te worden

bekostigd; het hierop aansluitend onderwijs, waarbij de algemene vorming voorop staat, grotendeels. Bij het hoger beroeps- en wetenschappelijk onderwijs dient de eigen bijdrage groter te zijn. Onderwijs tenslotte, dat uitsluitend of nagenoeg uitsluitend persoonlijk belang heeft voor de betrokkenen dient nagenoeg geheel door de betrokkenen te worden bekostigd.

c. Door invoering van een modern kostenmanagement zal de interne efficientie worden verhoogd. De relatieve kosten van het onderwijs in Nederland zullen moeten dalen, terwijl de prestatie en doeltreffendheid moeten worden verhoogd.

d. Het dient te worden gestimuleerd, dat schoolgebouwen buiten schooltijd ter beschikking worden gesteld voor buitenschoolse vormingsbehoeften, waarbij een goede regeling moet worden getroffen voor verrekening van de hierdoor gemaakte additionele kosten.

e. Er dient te worden gestreefd naar gezamenlijke bouw en gezamenlijk gebruik van daarvoor in aanmerking komende gemeenschapsruimten, zoals gymnastieklokalen, aula's e.d. voor bijzonder en openbaar onderwijs.

f. Voor alle studerenden van 18 jaar en ouder wordt de kinderbijslag afgeschaft. De middelen voor studiefinanciering in de vorm van waardepapieren op naam ('bonboekje') worden rechtstreeks door de overheid danwel, waar nodig aanvullend, door het garanderen van een lening ter beschikking van de studerende gesteld, waardoor de student onafhankelijk van zijn ouders kan zijn. Teneinde de huidige discriminatie van niet-studerenden te beëindigen, zullen ook hen faciliteiten worden geboden Dit bij het bereiken van het 18e levensjaar eveneens in de vorm van waardepapieren op naam ('bonboekje'). Dit kan derhalve door studerenden gebruikt worden voor betaling van hun studie (schoolgeld, collegeld, levensonderhoud e.d.) en door niet-studerenden voor een eerste aanbetaling van een eigen woning, bedrijf of anderzins duurzame zaken. Dit voorstel is nader uitgewerkt en gekwantificeerd in de publikatie 'Ruimte en Inkomen', 1977, pag. 42 t/m 63 van het Wetenschappelijk Instituut van DS'70. De konsekwentie van dit voorstel is dat de eigen onderwijsbijdrage van studeren hoger zal komen te liggen terwijl werkende jongeren zullen gaan ontvangen wat hun nu onterecht onthouden wordt.

13. Wetenschapsbeleid

Inleiding :
DS'70 erkent de betekenis van de wetenschap voor de cultuur en voor het oplossen van de problemen waarvoor de mensheid zich nu en in de toekomst ziet geplaatst.
DS'70 wil, dat Nederland zijn eervolle plaats in het wetenschappelijk onderzoek blijft bezetten, maar beseft dat de zeer hoge kosten ervan dwingen tot het stellen van prioriteiten. De eigen verantwoordelijkheid van onderzoekers en instellingen voor onderzoekkeuze en uitvoeringswijze is essentieel.

Doelstellingen :

a. Met behoud van fundamenteel onderzoek over een breed scala van onderwerpen wordt in het bijzonder het speurwerk bevorderd naar voor de maatschappij belangrijke problemen.
b. Het blijven toekennen van een centrale plaats bij vooral het fundamentele onderzoek aan de universiteiten en hogescholen gaat gepaard met een selektieve toewijzing van kostbare onderzoeksuitrustingen aan één of enkele instellingen, zodat voor een diepgaand onderzoek een specialisatie kan worden ontwikkeld, die tot kwaliteitsverhoging en kostenbesparing leidt.
c. Het wetenschapsbeleid dient zich te ontwikkelen tot een duidelijk meerjarenbeleid; het wetenschapsbudget dient op soepele wijze hierop te worden afgestemd.
d. Het funktioneren op een aantal wetenschapsgebieden van sektorraden dient getoetst te worden op hun efficientie en hun bijdrage aan de beoogde maatschappelijke oriëntatie van het wetenschappelijk onderzoek.
e. Internationale samenwerking verbreedt de reikwijdte van het onderzoek en zal om deze reden worden gestimuleerd.

14. Ruimtelijke ordening

Inleiding :
Nederland heeft slechts een beperkte ruimte voor wonen, werken, recreatie, natuur en voedselproduktie. De bestemming van deze ruimte is bepalend voor ons leefmilieu van de toekomst. Bij herziening van het ruimtelijk beleid zal men hier steeds rekening mee moeten houden. Daarom dienen overheden in samenwerking met de burger plannen op langere termijn te maken. Deelneming door burgers aan streekplannen zal worden bevorderd.

Doelstellingen :

a. In ons ruimtelijk beperkte land dient de overheid zeggenschap te hebben over het gebruik en beheer van grond. Particulier eigendom van grond mag geen gelegenheid bieden tot speculatie winsten.
b. Onteigening geschiedt in beginsel op basis van gebruikswaarde.
c. Gemeenschapseigendom van de grond wordt bevorderd. Bij verkoop van grond dienen gemeenten voor de verwezenlijking van bestemmingsplannen e.d. een voorkeursrecht tot aankoop tegen actuele taxatiewaarde van de grond te bezitten.
d. Het algemene landelijke ruimtelijk beleid wordt gericht op bundeling met regionaal beleid.
e. De centrale open ruimte wordt gespaard.
f. Natuurgebieden (nationale parken) moeten in stand blijven en waar mogelijk worden uitgebreid. Het instellen van landschapsparken dient voortgang te vinden waarbij een goed samengaan tussen agrarisch gebruik, recreatie en natuurgebied grote aandacht verdiend.
g. De leefbaarheid van kleine kernen wordt bevorderd. Kleinschalige industrie, goede verbindingen, sociale woningbouw en het verzorgingsniveau dienen dit te bewerkstelligen.
h. Stadsvernieuwing is een nationale zaak waarvoor offers grotendeels nationaal worden gedragen.
i. Ervaring met stadsvernieuwing in alle steden wordt bestudeerd en centraal verwerkt. Voorshands zal de nadruk vallen op kleinschalige aangepaste nieuwbouw volgens bestaand stratenplan met buurt en wijkverbetering door groenvoorziening en woonerven met speelgelegenheid. Voor steden met omvangrijke negentiende eeuwse wijken zal een meer ingrijpende aanpak nodig zijn. Bij renovaties dient het karakter van de wijk zoveel mogelijk in takt te worden gelaten.
j. Stadsverval wordt voorkomen door kosten van onderhoud, rente en afschrijving, in de huuropbrengst te verwerken.

15. Milieuhygiëne

Inleiding :
Ter bescherming van de natuur en de mens dienen op korte termijn dringend beleidsmaatregelen getroffen te worden om het toenemende gebruik van milieuverontreinigende stoffen in industrie, landbouw en tevens de door de burger gevoelde behoefte tot vermindering van geluidshinder aan banden te leggen. Dit zal kosten met zich

meebrengen waarvoor echter niet alleen de vervuiler aansprakelijk gesteld kan worden. Zowel voor industrie, landbouw als bij regionale politiek dient bij investering en ruimtelijk beleid het milieu als essentiele factor in de besluitvorming te worden opgenomen.

Doelstellingen :

a. Afvalstoffen mogen alleen gestort worden op gecontroleerde stortplaatsen als zij onschadelijk zijn (gemaakt) voor mens en dier. Schadelijke afvalstoffen moeten in gecontroleerde bergplaatsen worden opgeslagen voor eventueel toekomstige behandeling c.q. hergebruik , bijv. radioactief afval.
b. Verplichte instelling tot het bijhouden van verslaggeving bij lozen en vervoer van schadelijke afvalstoffen door bedrijfsleven en vervoersondernemingen.
c. Ter signalering van milieuverontreiniging en geluidshinder zullen door de overheid regionale meldpunten voor burgers en organisaties worden aangewezen.
d. Milieuverontreiniging dient internationaal te worden aangepakt door in Europees overleg tot beleid te komen inzake tegen gaan van verontreiniging in het gehele stroomgebied, met name van rivieren als Rijn en Maas waar het betreft vervoer en storten van afvalproducten van over de grenzen en verspreiding via de atmosfeer.
e. De Waddenzee zal onder één beheer worden gesteld om als natuurgebied te worden beschermd. Gezien het grote belang van de Noordzee voor ons land zal een duidelijk beleid gevoerd dienen te worden hetgeen eveneens geldt voor de grote rivieren t.a.v. dumping afvalstoffen, bescherming scheepvaartverkeer, veiligheidsmaatregelen rampen en inzake conflicten onder gebruikers van deze wateren.
f. Het behoud en uitbreiding van natuurgebieden o.a. door instellen van bestuurslichamen, zal krachtig worden begeleid.
g. Stadsvervuiling zal door gemeenten bestreden dienen te worden door een intensieve campagne waarna gerechtelijk optreden kan volgen.
h. Tot verdere plaatsing van kernreactoren t.b.v. electriciteitscentrales mag eerst dan worden overgegaan indien aan volgende voorwaarden is voldaan :
   - een maatschappelijk verantwoord, door het parlement aanvaard veiligheidssysteem is ingebouwd, zodat een optimale veiligheid voor de omringende bevolking als eis wordt gesteld.
   - proefboringen in verband met het noodzakelijk zoeken naar bergplaatsen ook worden uitgevoerd.
i. Onderzoek naar nieuwe technieken en andere methoden op het gebied van milieuverontreiniging en geluidshinder dienen door de overheid te worden bevorderd.
j. Ter stimulering voor het toepassen van nieuwe methoden ter voorkoming of vermindering van milieuverontreiniging en geluidshinder zal de rijksoverheid mogelijkheden bieden bij te dragen in de vaak aanzienlijke kosten. Tevens zal goede voorlichting omtrent nieuwe ontwikkelingen worden bevorderd.
k. Persoonlijke verantwoordelijkheid voor een goed milieugebruik zullen via onderwijs en massamedia krachtig

dienen te worden uitgedragen, gekoppeld aan een goede verslaglegging.

1. Bestrijding van geluidshinder door gebruik van geluidvoortbrengende apparatuur zal door het stellen van normen worden bevorderd.

16. Energie

Inleiding :
Onze welvaart is afhankelijk van energie. De staatshuishouding komt in gevaar door de groeiende import van energie en de vermindering van de export van gas. Onze economie is afhankelijk geworden van politieke druk van de OPEC. DS'70 acht deze afhankelijkheid onaanvaardbaar, gezien het grote gevaar daarvan voor onze economie en daarmee voor onze samenleving.
Een beheersing van vraag en aanbod op nationaal, provinciaal en gemeentelijk bestuursniveau is noodzakelijk, passend in een kader van Europese samenwerking. De EG moet streven naar een zo groot mogelijke mate van onafhankelijkheid op de korte èn op de lange termijn. Aangezien de EG arm is aan energie-grondstoffen zal de nadruk moeten worden gelegd op een betere benutting daarvan en op aanvulling uit vernieuwbare bronnen.

Doelstellingen :

a. Door de verschillende bestuurslagen worden plannen voor het sturen en beheersen van vraag en aanbod van energie opgesteld voor de korte (5 jaar) en de lange (meer dan 10 jaar) termijn, waarbij :
   - normen voor energiegebruik worden gesteld ter bevordering van een juiste benutting van energie bij industrie, vervoer en ruimteverwarming.
   - het benutten van afvalwarmte en van afvalstoffen, die energie kunnen leveren, verplicht gesteld zal worden.
   - het benutten van vernieuwbare bronnen : o.a. wind, zon, aardwarmte wordt bevorderd op kortere termijnen dan momenteel wordt voorzien.
   - het gebruik van olie alleen wordt toegestaan voor strategisch minder belangrijke doeleinden.
   - toepassing van kernsplitsingsenergie - indien niet te vermijden - met maximale zorgvuldigheid zal geschieden. Dit betekent o.m. dat het afval optimaal wordt gezuiverd t.b.v. de terugwinning van zoveel mogelijk nieuwe "brandstof" zodat de omvang van het echte afval zoveel mogelijk wordt teruggebracht.
   - aanvulling van het energiepakket met kolenenergie als tijdelijke oplossing moet worden gezien, in verband met de afhankelijkheid van buitenlandse leveranciers. Bovengrondse kolenvergassing wordt bevorderd.
   - bij noodzakelijke herstructurering van de energiehuishouding de daarbij te verwachten werkgelegenheid veel aandacht krijgt.
   - gestreefd wordt naar decentralisatie en horizontale bundeling van distributiesystemen.

b. Het energiebeleid wordt gecoördineerd in E.G.verband en is gericht op een veilige mate van zelfverzorging en op krachtige vermindering van onze afhankelijkheid van energieleveranciers vanuit het Midden-Oosten dan wel van elders buiten de E.G.
De eigen olie- en aardgasvoorraad wordt beschouwd als een strategische reserve tegenover de geimporteerde energie hoeveelheid.
c. Inkomsten uit energie-levering worden besteed aan de ombuiging van de huidige structuur van energie-huishouding.
De voor lagere bestuursorganen en particulieren economisch onaanvaardbare kosten van nationaal wenselijke projekten worden door de rijksoverheid gedragen.
d. Onderzoek en ontwikkeling van nieuwe energiebronnen en systemen van energieverbruik worden landelijk gestimuleerd en gecoördineerd door een centraal orgaan.
Deze activiteiten dienen tevens gericht te worden op de oplossing van de energieproblemen in de ontwikkelingslanden en worden als zodanig beschouwd als een belangrijke bijdrage in ontwikkelingshulp.

17. Bevolkings- en toelatingsbeleid

Inleiding :
Nederland is een dichtbevolkt land. Het leefmilieu wordt beinvloed door een aantal van elkaar afwijkende culturen van immigranten. DS'70 kiest voor een bewuste aanpassing van mensen met een andere cultuur in de Nederlandse samenleving.
Daarnaast dient remigratie te worden bevorderd.

Doelstellingen :

a. Nederland mag geen immigratieland worden. Het beleid dient er dan ook op gericht te zijn, dat beschikbaar komende arbeidsplaatsen worden vervuld door de eigen bevolking. Met name die werkzaamheden, waarvoor steeds opnieuw stromen buitenlandse werknemers worden aangetrokken, dienen financieel aantrekkelijker te worden gemaakt.
b. Voor rijksgenoten (Antillianen) dient een toelatingsregeling te worden gehanteerd op basis van wederkerigheid.
c. Invoering visumplicht bij verblijf in Nederland voor inwoners uit de niet-EEG-landen.
d. Bevordering van remigratie met inachtneming van de door Nederland aangegane verdragsverplichtingen, zal dienen te berusten op een beroepsbegeleiding in Nederland, gericht op een plaats in het arbeidsproces in het land van herkomst. Hieraan verbonden een éénmalige financiele steun bij blijvende terugkeer.
e. Strengere maatregelen tegen het in dienst nemen van en/of onderdak verlenen aan illegalen.
f. Een asielrecht voor vluchtelingen, die worden vervolgd of zwaar gediscrimineerd in landen, die in strijd handelen met de regels van de rechten van de mens volgens duidelijke beleidslijnen.
g. Bevordering van een verantwoorde gezinsvorming onder meer door voorlichting op ruime schaal, ook aan buitenlanders onder meer in het onderwijs.
h. Door begeleiding, overbruggingsonderwijs en onderwijs op Nederlandse scholen dient integratie van minderheden in de Nederlandse samenlevingscultuur te worden bevorderd.

Suriname

De leegloop van Suriname plaatst Nederland voor problemen op het terrein van huisvesting, werkgelegenheid, onderwijs, sociale zekerheid en dergelijke en Suriname zelf voor nog veel grotere problemen. Het economisch en politieke voortbestaan van Suriname is in het geding. In overleg met de Surinaamse autoriteiten dient een aanpak bevorderd te worden, die de oorzaken van emigratie vanuit Suriname bestrijdt.

Doelstellingen :

a. onderzoek of langlopende uitkeringsregelingen, die hier aan Surinamers worden gegeven bij blijvende vestiging in Suriname ook daar kan worden gegarandeerd.
b. vestiging in Nederland van arbeidsbureaus voor Surinamers, die werk zoeken in Suriname.
c. het ontwerpen van een aanvaardbare terugkeerregeling voor Surinamers in Nederland zonder geldende verblijfstitel.
d. verbetering van kostenvergoedingen bij terugkeer en blijvende vestiging in Suriname.
e. binnen het kader van de ontwikkelingssamenwerking bijdragen aan de realisering van het urgentieprogramma van de Surinaamse regering op het terrein van de werkgelegenheid, huisvesting en sociale zekerheid.
f. de ontwikkelingshulp van Nederland aan Suriname mede koppelen aan de omvang van de in Suriname woonachtige bevolking, waardoor een voorwaardescheppend beleid gecreëerd wordt, hetwelk terugkeer van Surinamers naar Suriname bevordert.
g. Er dient een coördinerend bewindspersoon te worden aangewezen, die rechtstreeks voor alle zaken Suriname betreffend, aanspreekbaar is.

IV. AANDACHT VOOR DE MENS

18. Welzijnszorg

Inleiding :
DS'70 is er van overtuigd dat de grote meerderheid van de Nederlanders op basis van hun inkomen uit arbeid, pensioen of sociale voorzieningen in staat is zelfstandig te leven en daarbij geen persoonlijke hulp of begeleiding behoeft. Voor hen die daaraan wel behoefte hebben dient de overheid een wettelijk kader te scheppen.
Het welzijnswerk moet zoveel mogelijk worden gerealiseerd in de directe omgeving van de betrokkenen. Daarbij zullen beroepskrachten en vrijwilligers nauw moeten samenwerken: het is een taak van de overheid de bereidheid om vrijwillige hulp te bieden te stimuleren. Succes daarbij is slechts mogelijk als het subsidiesysteem wordt ontdaan van bevoogdende trekken.
Er dient zo spoedig mogelijk een onderzoek te komen naar de mogelijkheid tot invoering van de sociale dienstplicht.

Doelstellingen :

a. Jongeren
- algemene rechtsbescherming voor de jeugd
- meer samenwerking tussen onderwijs, buurt- en clubhuis

b. Bejaarden
- begeleiding tot zo lang mogelijke zelfstandigheid, mobiliteit en deelneming aan de gemeenschap
- woonomstandigheden aanpassen aan de natuurlijk maatschappelijke omgeving
- het recht op het dragen van een stuk medezeggenschap en medeverantwoordelijkheid in bejaardenwoningen en - tehuizen.

c. Gehandicapten
- recht op deelneming aan onderwijs en arbeidsproces voorzover mogelijk
- er dienen zodanige bouwvoorschriften te komen dat alle openbare gebouwen en dienstverlenende instellingen verplicht zijn aangepaste voorzieningen te treffen.
- bij opname in verpleegtehuizen voorzieningen treffen waardoor regelmatig bezoek voor gescheiden paren of samenwonenden mogelijk is

d. Minderheden
- alle toegelaten minderheden gelijke rechten op welzijnszorg
- recht op beleving van eigen culturele waarden
- bij blijvende vestiging bevordering van een sociaal cultureel beleid gericht op integratie in Nederlandse samenleving
- begeleiding van de remigrant naar toekomstig leefklimaat

19. Volksgezondheid

Inleiding :
DS'70 meent dat de centrale overheid er voor dient zorg te dragen, dat alle denkbare mogelijkheden om de gezondheid van het individu te bevorderen ook door elke burger kunnen worden genoten. Daarom dienen er geen financiële barrières te zijn tussen de burger die recht heeft op een

zo goed mogelijke gezondheid en de mogelijkheden om deze ook te bereiken. De overheid erkent de rechten van de patient en zal hiervoor contractuele regelingen dienen te treffen. Een passende eigen bijdrage van de burger mag gevraagd worden teneinde de uitgaven voor de volksgezondheid binnen verantwoorde grenzen te houden.

Doelstellingen :

a. Bevordering van het werken in dienstverband door huisartsen en specialisten waarbij huisartsen in wijkgezondheidscentra en specialisten in ziekenhuizen kunnen dienst nemen.
b. Het zorgvuldiger op elkaar afstemmen van de bouw van ziekenhuizen, verpleegtehuizen, verzorgingstehuizen : en van bijzondere specialisatie (ter voorkoming van doublures van kostbare apparatuur).
c. De huisarts zal de centrale figuur in de zorg voor de volksgezondheid dienen te zijn. Door maatschappelijke werkers in zijn wijk, wordt de huisarts gerapporteerd over woon- en werkomstandigheden van de patient. Door inschakeling van gezondheidswerkers en geschoolde vrijwilligers kan vroegtijdige opname van ouderen in bejaarden- en verpleegtehuizen worden voorkomen.
d. De voorlichting omtrent de schadelijke gevolgen van roken, drankmisbruik en het gebruik van drugs zal in het onderwijs en de massa media dienen te worden uitgebreid.
e. De mondige burger heeft recht op een open systeem van medische rechtspraak.
f. Verbetering van de rechtspositie van de psychiatrische patient.
g. De relatie arts-patient vereist een contractuele regeling op wettelijk voorgeschreven basis.
h. Elk lid van DS'70 heeft de vrijheid zijn standpunt t.a.v. abortus en euthanasie op basis van eigen levens- en wereldbeschouwing te bepalen.

20. <u>Volkshuisvesting</u>

Inleiding :
DS'70 is van mening dat het recht op een woning tot de eerste levensbehoeften behoort. De overheid zal dan ook grote aandacht moeten geven aan het aantal, de behoeften aan verschillende soorten woningen en de plaatsen waar deze gebouwd worden, alsmede aan de kwaliteiten en de prijzen daarvan. Wat de verdeling betreft zullen de gemeenten een actief beleid moeten voeren.
Het woningbouwprogramma dient afgestemd te zijn op de behoeften naar aantal en soort woningen.
Doelstellingen :
a. Allen, die daartoe in staat zijn dienen de aan het wonen verbonden kosten zelf op te brengen.
b. Minder draagkrachtigen worden door individuele huursubsidie in staat gesteld goed te wonen.
c. De bouw van woningen en het onderhoud daarvan wordt niet belast met een BTW-tarief van 18, maar van 4%.
d. De algemene objectsubsidies worden geleidelijk afgeschaft, behalve voor bijzondere woonsoorten (bouw voor

gehandicapten en andere speciale categoriën, experimentele bouw).
e. Het eigen woningbezit wordt bevorderd.
f. Geen verkoop van gemeentewoningen aan particulieren vindt plaats zolang de woningnood ter plaatse nog groot is.
g. De verschillen in huur tussen gelijkwaardige, maar op verschillende tijden gebouwde woningen dienen te verdwijnen.
h. Het bouwbeleid wordt gericht op het terugdringen van de woningschaarste en op verbetering van het woningbestand.
i. Gebieden en groepen, die het meest te lijden hebben onder woningschaarste krijgen bij het bouwbeleid voorrang (o.a. door grotere contingenten woningen voor één en twee persoonshuishoudens en wooneenheden voor grotere gezinnen of woongroepen).
j. Het woningbouwprogramma wordt afgestemd op behoefte onderzoek, regionaal opgezet en bijgehouden. Met verantwoorde wensen van de bevolking t.a.v. woonvorm, woningontwerp en vormgeving van buurt en wijk wordt rekening gehouden.
k. De onderverhuur van gedeelten van woningen wordt bevorderd door de rechten van de verhuurder te vergroten en door de inkomsten uit verhuur voor de inkomstenbelasting slechts voor een deel als inkomen te beschouwen.

21. Consumentenbeleid

Inleiding :
DS'70 acht het van groot belang dat de overheid maatregelen treft om de consument te beschermen tegen schadelijke en gevaarlijke producten, tegen valse voorspiegelingen bij reclame en tegen agressieve verkoopmethoden.

Doelstellingen :

a. Verbetering in de rechtspositie van de consument. Procederen kan eenvoudiger en goedkoper.
b. De Warenwet wordt uitgebouwd tot een actief instrument van consumentenbeleid. De consumentenorganisaties worden bij de voorbereiding en toepassing van maatregelen doeltreffend betrokken.
c. Voor alle industrieproducten die hiervoor in aanmerking komen, wordt genormaliseerde etikettering verplicht gesteld. Daarmede worden in voor de consument begrijpelijke taal gegevens verstrekt over het gebruik, de veiligheid, het milieunadeel en het energieverbruik. Op verpakte artikelen van dagelijks verbruik moeten duidelijk zijn vermeld : uiterste consumptiedatum, prijs hoeveelheid, samenstelling en prijs per eenheid, zodat de consument in één oogopslag prijs en kwaliteit bewust kan vergelijken.
d. Het gebruik van chemische kleurstoffen en smaakstoffen in levensmiddelen wordt aan nauwe banden gelegd. Het moet mogelijk worden producten, waarbij de negatieve aspecten voor de gebruiker het milieu en de energie-

voorziening overwegen, de afzet door accijnzen te bemoeilijken of zelfs te verbieden.
e. De overheid gaat misleidende en agressieve reclame en verkoopmethoden tegen.
f. Meer bekendheid wordt gegeven aan de adressen van de officiële instanties waar klachten over overtredingen van de Warenwet, prijsmaatregelen e.d. ter bescherming van de consument kunnen worden ingediend.
g. De bevoegdheden van de Interdepartementale Commissie voor Consumentenzaken worden uitgebreid.
h. Sluikreclame in "gewone" radio- en televisieprogramma's wordt tegengegaan.

22. Kunst

Inleiding :
DS'70 acht de kunst belangrijk en wil, dat iedere burger de mogelijkheid krijgt, dit te ervaren. Zij ziet als taak van de overheid om de kostbare, uit het verleden stammende kunstuitingen door subsidiëring in stand te houden en deze zodoende door te geven aan het nageslacht. Dit dient echter in redelijke mate te geschieden, zodat er meer ruimte komt voor een beleid, gericht op eigen activiteit en het ontvankelijk maken voor de kunst.
Een eigen bijdrage van de burger mag in dezen worden verlangt.

Doelstellingen :

a. In en ook buiten leerplichtig onderwijs bevordering van de culturele vorming door onderwijs geven in en het actief beoefenen van muziek, dans, schilderen, toneel, architectuur etc.
b. Voorkeur voor democratisch opgebouwd verenigingsleven boven stichtingen en overheidsinstellingen.
c. Door reorganisatie van het toneel- en orkestwezen meer ruimte scheppen voor een uitgebreider repertoire waardoor meer keuze voor de burgers ontstaat.
De toegangsprijs wordt in redelijke overeenstemming gebracht met de werkelijke kosten.
d. Tijdelijke hulp bij introductie van kunstenaar in de samenleving boven automatische staatsverzorging.
e. Rechtstreeks en vroegtijdig betrekken van kunstenaars bij vormgeving en zorg van omgeving, stadsvernieuwing, stedebouw en ruimtelijk beleid.
f. Uitbreiding rechtsbescherming voor scheppende kunstenaar in het licht van de voortschrijdende techniek.
g. Onverwijlde wetgeving ter bescherming van uitvoerende kunstenaars en hen die dit in welke vorm ook uitgeven, tegen ongeoorloofd gebruik van deze artistieke prestaties.

23. Sport en recreatie

Inleiding :
DS'70 beseft dat meer vrije tijd, belangrijk voor het welzijn van de mens, meer vraag schept naar de behoefte aan sport en recreatie. De overheid dient stimulerend, doch tevens ruimte scheppend beleid te bevorderen om organisaties van sport- en recreatiebeoefenaars mogelijkheden te bieden om ook groepen, die anders hiervan verstoken zouden

blijven, hierin te betrekken en mogelijkheden te geven.

Doelstellingen :

a. Sterke bevordering van openluchtrecreatie in en nabij woonkernen.
b. Scheppen van gelegenheden tot recreatie in nationale parken en nationale landschapsparken met het in acht nemen van de eisen van natuurbehoud.
c. Uitbreiding van mogelijkheden tot recreatieve sport, zoveel mogelijk in samenwerking met de georganiseerde sportwereld.
d. De overheid treft regelingen voor medische begeleiding en de rechtspositie van functionarissen in recreatieve, wedstrijd- en topsport.
e. De overheid gaat verruwing in de sport tegen, in overleg met de betreffende sportorganisaties.
f. De overheid stelt in samenwerking met de overkoepelende lichamen regels voor ter bescherming van de recreant m.b.t. verblijfsaccomodatie, brandpreventie e.d.

V. VERANTWOORDELIJKHEID IN DE WERELD

24. Buitenlands beleid

Inleiding :
DS'70 staat voor een buitenlandse beleid, gebaseerd op realiteitszin. Een exclusief denken vanuit getuigenispolitiek, zonder oog voor machtspolitiek, leidt enkel tot illusiepolitiek. Kern van het beleid dient te zijn vrede en veiligheid te dienen in een collectiviteit : het Atlantisch Bondgenootschap.
Het beleid moet gericht zijn op éénwording van Europa, de bevordering van de sociale gerechtigheid in de wereld en verbetering van het funktioneren van de Verenigde Naties.

Doelstellingen :

A. Europese politiek

a. Omdat vele problemen van politieke, sociale en economische aard steeds meer in Europees verband dienen te worden opgelost, is een spoedige uitbouw van de Europese gemeenschap tot een Europese politieke Unie gewenst.

b. Een verder gaande verdieping van de economische integratie zal moeten samengaan met een duidelijk economisch structuurbeleid, gebaseerd op het verminderen van de structuur verschillen. Voor bedrijfstakken die daardoor in moeilijkheden komen te verkeren, zullen maatregelen moeten worden getroffen tot het scheppen van nieuwe werkgelegenheid, waarbij betrokken lid-staten dienen bij te dragen.
Het beleid dient gericht te zijn op versteviging van de onderlinge contacten om te komen tot bindende afspraken met betrekking tot integratie op het gebied van het milieu en op sociaal, economisch, budgettair, fiscaal en monetair terrein.

c. Het technische en wetenschappelijk onderzoek binnen de Europese gemeenschap moet meer op elkaar worden afgestemd met name op het gebied van industriele toepassing van de energievoorziening.

d. In het kader van de bestaande machtsverhoudingen dient Europa door een gemeenschappelijke buitenlandse politiek meer gewicht te verkrijgen in de mondiale verhoudingen.

e. Door uitbreiding van de bevoegdheden van het Europese Parlement en de Europese commissie zal een versneld proces tot éénwording in werking kunnen worden gesteld.

f. Gestreefd moet worden naar verhoging van de efficiency van het E.G.apparaat. Hieronder moet worden verstaan verlaging van kosten door het gebruik van enkele werktalen en de keuze van een vaste vergaderplaats van het Europese Parlement.

B. Veiligheidsbeleid

a. Een beleid gericht op ontspanning kan slechts dan effectief worden gevoerd indien rekening wordt gehouden met een politiek en strategisch evenwicht in de wereld. Bepalend hiervoor is voor Nederland een continuering van het lidmaatschap van de NAVO.

b. Als toetsstenen voor de ontspanningspolitiek binnen Europa dienen regelmatig de uitvoering van de resultaten van de Conferentie voor Europese Veiligheid en Samenwerking alsmede de contructieve en evenwichtige

opstelling van deelnemers aan de MBFR-onderhandelingen te worden beoordeeld en gewogen.

c. De besluitvorming inzake de modernisering van de middellange afstandswapens (Pershing II, Cruisemissile) dient in direkte relatie te worden gebracht met het proces van wapenbeheersing tussen Oost en West. De verschillende fasen in de besluitvorming moeten daarbij benut worden als onderhandelingsruimten; gekozen wordt voor onderhandelen vanuit een zekere, ook categorale, machtsbasis.

d. Om te komen tot betere interne Europese verhoudingen zal Nederland evenals de andere Europese landen direkter moeten worden betrokken bij ontwapeningsbesprekingen met name de SALT besprekingen.

C. Mondiale problemen

a. Naast de handhaving van de wereldvrede dienen de fundamentele rechten van de mens uitgangspunt van beleid te zijn. Politieke machtsverschuivingen en daarmede gepaard gaande onderdrukking van de mens vragen om een aangepast beleid in vele landen, waarbij uitspraken van de Verenigde Naties, in zonderheid de Veiligheidsraad, richtlijn zullen zijn. Onafhankelijke organisaties, zoals Amnesty International, ter behartiging van klachten moeten worden gesteund.

b. Apartheid en discriminatie van bevolkingsgroepen moeten in het kader van Europese politieke samenwerking worden bestreden, mede door het bevorderen van een kritische dialoog in politieke, culturele en economische kwesties.

c. Door meer bevoegdheden en een permanente vredesmacht dient de Verenigde Naties, onder auspicien van de Veiligheidsraad, haar positie te versterken bij de vestiging van een wereldrechtsorde.

d. Het beleid t.a.v. het Midden Oosten dient gericht te zijn op een doorbraak in het economisch en politieke isolement van Israel. Alleen een eensgezind beleid van de Westerse landen kan een te grote afhankelijkheid van de OPEC-landen en het uitgroeien van het Midden-Oosten conflict tot een confrontatie tussen Oost en West voorkomen.
Een vredesregeling zal gebaseerd moeten zijn op de uitgangspunten van de akkoorden van Camp David.

e. Officiële kontakten of enige erkenning van de PLO moet achterwege blijven, zolang de PLC haar handvest, dat nog steeds spreekt van vernietiging van de staat Israel, niet wijzigt en resolutie 242 van de Veiligheidsraad niet erkent.

f. Voortgaand streven naar ontspanning in de Oost-West verhoudingen. Dit streven dient te zijn gebaseerd op nuchter realisme : ontspanning zonder illusies. Linkse diktaturen zijn immers even verwerpelijk als rechtse.

25. Ontwikkelingssamenwerking

Inleiding :
De omstandigheden van vlak na de tweede wereldoorlog, waaronder de Wereldbank en het Internationale Monetaire Fonds ontstonden, zijn sterk gewijzigd. In de huidige economische recessie trekken de economieën van de ontwikkelde landen zich terug en nemen allerlei protectionistische maatregelen tegen de invoer van de goedkope producten uit de ontwikkelingslanden. De multinationals vormen een zeer belangrijke schakel bij de ontwikkeling van de derde wereld. Echter, de belangen van de regeringen van de ontwikkelingslanden en die van de multinationals lopen niet altijd parallel. Ontwikkelingshulp loopt vaak spaak omdat het betrokken ontwikkelingsland een onvoldoend opnemingsvermogen heeft, d.w.z. de hulp houdt geen rekening met de plaatselijke omstandigheden. De onderhandelingspositie van de armsten is niet gelijkwaardig aan hen die de wereldeconomie beheersen.

Doelstellingen :

a. Bevorderd zal worden, dat naar aanleiding van het Brandt-rapport discussie op alle niveau's op gang komt, met name een topconferentie van wereldleiders.
b. Geen hulp dient te worden verleend aan regeringen of instanties die de rechten van de mens met voeten treden, of hulp gebruiken voor agressieve doeleinden.
De hulp wordt bij voorkeur verleend aan die landen welke een hoge prioriteit geven aan de sociale en economische ontwikkeling van hun eigen structuur en die tevens naar verhouding een laag inkomen per hoofd van de bevolking hebben, waarbij een hoge plaats wordt gegeven aan de verbetering van de positie van de armste groepen van de bevolking. De ontwikkelingslanden dienen prioriteit te geven aan voorlichting, gericht op regulering van de bevolkingstoename.
c. Er zal moeten worden aangedrongen op sanering van de ontwikkelingsinstanties, met het oog op fraude, inefficientie en veranderende omstandigheden.
d. De ontwikkelingshulp moet vooral in E.G.-verband worden georganiseerd.
e. De handel met de derde wereld dient te worden uitgebreid. Daartoe moeten protektionistische maatregelen worden voorkomen.
f. Nederlandse ontwikkelingshulp dient mede gericht te worden op aanbieding van kennis en deskundigen om lokale werkgelegenheid te ontwikkelen en onderwijs te bevorderen.
g. Er moet een internationaal wettelijk kader komen waaraan de bemoeienissen van allerlei instanties, vooral de internationals, met de ontwikkelingslanden getoetst kunnen worden. De sankties dienen uitvoerbaar te zijn.
h. De onderhandelingspositie van de armste landen dient te worden verbetert, zowel internationaal (IMF en Wereldbank), als nationaal (opbouwen countervailing power).
i. Een betere internationale arbeidsverdeling is noodzakelijk. Internationale afspraken daarover zijn noodzakelijk

26. Nederlandse Antillen

Inleiding :
DS'70 wenst eerbiediging van de wensen van de Nederlandse Antillen inzake het voortzetten, wijzigen of beëindigen van de band tussen de Nederlandse Antillen en Nederland.

Doelstellingen :

a. Indien de Nederlandse Antillen zulks wensen verleent Nederland alle medewerking aan het vervangen van de bestaande staatsrechtelijke band tussen Nederland en de Nederlandse Antillen door een volkenrechtelijke band.
b. Zolang de Nederlandse Antillen aan samenwerking binnen het Koninkrijksverband de voorkeur geven - eventueel met enige wijziging van de thans geldende bepalingen - dient aan deze wens te worden voldaan met dien verstande dat aan de Nederlandse Antillen de mogelijkheid moet worden gegeven hun eigen identiteit duidelijk te presenteren in de internationale verhoudingen en wel in het bijzonder op het Amerikaanse continent.

27. Defensie

Inleiding :
DS'70 aanvaardt de defensie als een noodzaak zonder welke agressieve staten de wereld zouden beheersen en noch van vrijheid, noch van democratie sprake zou zijn. De Nederlandse defensie heeft slechts zin in samenwerking met andere staten, zoals in de NAVO gestalte heeft gekregen.

Doelstellingen :

a. De omvang van het defensiebudget dient in overeenstemming te zijn met de afspraken, die in NAVO-verband zijn gemaakt en dienen tevens afgestemd te zijn op de vereiste nationale inspanningen.
   Een meerjarenplan moet wettelijk worden vastgesteld.
b. De gemeenschappelijke inspanning van de NAVO-partners dient op peil te blijven. **Modernisering kernwapens zie 24. B. c.**
c. Uitbreiding van de NAVO-afspraken ten aanzien van de bescherming van economisch belangrijke verbindingen en relaties met andere continenten.
d. In NAVO-verband moet worden gestreefd naar standaardisatie.
e. De Nederlandse defensie-organisatie dient te worden uitgerust voor taken in het kader van de internationale samenwerking en op nationaal terrein.
   Hieronder wordt verstaan :
   - bijdrage aan vredesoperaties van de Verenigde Naties
   - nakomen van verdragsverplichtingen, zoals opsporing- en reddingsdiensten en visserij-**inspectie.**
   - beveiligen van de Nederlandse Antillen
   - beschermen van de Nederlandse belangen op zee.
   - militaire hulpverlening bij rampen.

f. In de organisatie van de Nederlandse krijgsmacht krijgen grote nadruk :
   - het op peil houden van gevechtskracht door uitrusting met modern materieel en een voortdurende intensieve training onder realistische omstandigheden, waarbij het bevorderen van het persoonlijk- en het groepsverantwoordelijkheidsbesef grote aandacht krijgt.
   - het streven naar operationele flexibiliteit in groot en klein verband.
   - beëindiging van de ongelijk verdeelde dienstplichtlast door invoering van algemene dienstplicht ook voor vrouwen.
     Herziening van het vrijstellingsbeleid en coördinatie met sociale dienstplicht.
   - mogelijkheid tot het uitbrengen van advies van belangenorganisaties in het te voeren personeelsbeleid.

-o-o-o-o-